

SAMSTÆÐUÁRSREIKNINGUR RARIK OHF 2019

RARIK OHF - DVERGSHÖFÐA 2 - 110 REYKJAVÍK
KT. 520269-2669

Efnisyfirlit

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	3	Eiginfjáryfirlit	12
Áritun ríkisendurskoðanda	5	Sjóðstreymisyfirlit	13
Áritun óháðs endurskoðanda	6	Skýringar	14
Rekstrarreikningur ársins 2019	9	Viðauki: Yfirlýsing um stjórnarhætti	41
Yfirlit um heildarafkomu	10	Viðauki: Ófjárhagslegar upplýsingar	43
Efnahagsreikningur	11		

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Rarik ohf. var stofnað 1. ágúst 2006 og tók yfir rekstur og eignir Rafmagnsveitna ríkisins. Meginstarfsemi Rarik, móðurfélagsins, er rekstur dreifiveitu sem starfar skv. lögum nr. 65 frá 2003 og nær dreifiveitusvæðið til meginhluta landsins utan höfuðborgarsvæðisins, Vestfjarða og Reykjaness. Auk þess rekur Rarik fimm hitaveitur, jarðvarmaveitur í Búðardal, Blönduósi, Skagaströnd og Siglufirði og fjarvarmaveitur á Seyðisfirði og á Höfn í Hornafirði. Framleiðsla og sala rafmagns er í höndum dótturfélagsins Orkusölnunnar ehf. auk þróunar og uppbyggingar orkukerfa innanlands. Rarik Orkuþróun ehf. hefur umsjón með einu erlendu verkefni og Ljós- og gagnaleiðari ehf. hefur umsjón með ljósleiðurum sem lagðir hafa verið með jarðstrengjum. Dótturfélögin eru alfarið í eigu Rarik ohf.

Ársreikningurinn hefur að geyma samstæðureikning Rarik ohf. og dótturfyrirtækja. Samkvæmt rekstrarreikningi námu tekjur samstæðunnar 16.777 milljónum króna, rekstrargjöld 13.276 milljónum króna og rekstrarhagnaður fyrir fjármagnsliði nam 3.501 milljón króna. Fjármagnsgjöld nettó námu 1.059 milljónum króna. Áhrif hlutdeildarfélagssins Landsnets hf. voru jákvæð um 770 milljónir króna. Hagnaður ársins 2019 að teknu tilliti til tekjuskatts nam 2.726 milljónum króna. Þýðingarmunur hlutdeildarfélagss, sem færður er meðal annarra tekna og gjalda færðra á eigið fé, var jákvæður um 378 milljónir króna og nam því heildarhagnaður ársins 3.104 milljónum króna.

Eignir samkvæmt efnahagsreikningi námu 68.306 milljónum króna í árslok. Eigið fé samstæðunnar nam 43.926 milljónum króna eða 64,3% af heildareignum. Stjórn félagsins leggur til að greiddur verði arður til hluthafa á árinu 2020 að fjárhæð 310 milljónum króna. Að öðru leyti er vísað til ársreikningsins varðandi ráðstöfun hagnaðar og breytingar á eigin fé. Hlutfé félagsins nam 5.000 milljónum króna og er það allt í eigu ríkissjóðs og breyttist fjöldi hluthafa ekki á árinu.

Í stjórn félagsins sitja þrjár konur og tveir karlmenn. Stjórn Rarik ohf. uppfyllir því skilyrði 63. gr. laga um hlutafélög um hlutföll kynja í stjórn.

Vísað er til skýringar nr. 27 vegna áhættustýringar samstæðunnar.

Stjórnarhættir

Stjórn Rarik ohf. leitast við að viðhalda góðum stjórnarháttum og hefur sett sér starfsreglur þar sem valdsvið stjórnar er skilgreint og verksvið gagnvart forstjóra. Starfsreglur stjórnar voru síðast endurskoðaðar í febrúar 2019. Nánari grein er gerð fyrir stjórnarháttum í sérstakri yfirlýsingu um stjórnarhætti sem fylgir ársreikningnum.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Í ársreikningalögum er krafa um að í yfirliti með skýrslu stjórnar tiltekinna félaga skuli fylgja upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif félagsins í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál. Jafnframt skal gera grein fyrir stefnu félagsins í mannréttindamálum og hvernig félagið spornar við spillingar- og mútumálum. Þá skal yfirlitið hafa að geyma stutta lýsingu á viðskiptalíkani félagsins, ófjárhagslega lykilmælikvarða og fleira. Hafi félagið ekki stefnu í tengslum við eitt eða fleiri mál samkvæmt lagagreininni skal gera skýra og rökstudda grein fyrir því í yfirlitinu. Félagið telst eining tengd almannahagsmunum og fellur undir fyrrnefndar kröfur um upplýsingagjöf sem koma til vegna innleiðingar á tilskipun Evrópusambandsins. Félagið birtir því með ársreikningi þessum sérstakan viðauka: Ófjárhagslegar upplýsingar.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra, frh.:

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju stjórnar og forstjóra er ársreikningur samstæðunnar í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og er það álit stjórnar og forstjóra að ársreikningurinn gefi glögga mynd af eignum, skuldum og fjárhagsstöðu 31. desember 2019 og rekstrarafkomu samstæðunnar og breytingu á handbæru fé á árinu 2019.

Jafnframt er það álit stjórnar og forstjóra að ársreikningurinn gefi glöggt yfirlit um þróun og árangur í rekstri félagsins, stöðu þess og lýsi helstu áhættuþáttum sem fyrirtækið býr við.

Stjórn og forstjóri Rarik ohf. hafa í dag yfirfarið samstæðuársreikning félagsins fyrir árið 2019 og staðfesta hann með undirritun sinni og leggja til við aðalfund félagsins að samþykkja ársreikninginn.

Reykjavík, 27. febrúar 2020
Í stjórn Rarik ohf

Birkir Jón Jónsson
formaður

Arndís Soffía Sigurðardóttir

Álfheiður Eymarsdóttir

Kristján L. Möller

Valgerður Gunnarsdóttir

Tryggvi Þór Haraldsson
forstjóri

Áritun ríkisendurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa Rarik ohf.

Forsendur, hlutverk og ábyrgð ríkisendurskoðanda

Ríkisendurskoðandi starfar á grundvelli laga nr. 46/2016, um ríkisendurskoðanda og endurskoðun ríkisreikninga, og siðareglur alþjóðasamtaka ríkisendurskoðana

Hlutverk ríkisendurskoðanda er að tryggja að fram fari endurskoðun og eftirlit í samræmi við 4. gr. laganna. Ríkisendurskoðandi ber húsbóndaábyrgð á störfum þeirra endurskoðenda sem starfa hjá Ríkisendurskoðun og framkvæma endurskoðun á grundvelli laga um endurskoðendur og endurskoðun, lögum um ársreikninga og þeim almennu reglum sem þeir hlíta samkvæmt alþjóðlegum endurskoðunarstöðlum.

Kannað var hvort rekstur félagsins var í samræmi við þau lög sem um félagið gilda og eftir atvikum fjárlög og fjáráukalög sbr. meginreglur laga nr. 46/2016 og lög um opinber fjármál nr. 123/2015

Endurskoðunin byggði á verk- og tímaáætlun sem stjórn félagsins var kynnt og er framkvæmd í samræmi við lög nr. 46/2016 um ríkisendurskoðanda og endurskoðun ríkisreikninga og lög nr. 94/2019 um endurskoðendur og endurskoðun.

Ríkisendurskoðun, 27. febrúar 2020

Skúli Eggert Þórðarson
ríkisendurskoðandi

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa Rarik ohf.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Rarik ohf. fyrir árið 2019. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning og yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, sjóðstreymisyfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af efnahag samstæðunnar 31. desember 2019, afkomu hennar og breytingu á handbæru fé á árinu 2019, í samræmi við alþjóðlega reikningskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda hér á eftir. Við erum óháðir Rarik ohf. og í samræmi við settar siðareglur fyrir endurskoðendur höfum við uppfyllt ákvæði þeirra. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að undirbyggja álit okkar.

Megináherslur við endurskoðunina

Megináherslur við endurskoðunina eru þau atriði, sem að okkar faglega mati, hafa mesta þýðingu fyrir endurskoðun okkar á ársreikningi samstæðunnar árið 2019. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á samstæðuársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á honum. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

Virðismat virkjana og veitukerfa

Virkjanir og veitukerfi eru verðmætustu eignir samstæðunnar og virðismat þeirra er háð mati stjórnenda og því teljum við það vera megináhersla við endurskoðun okkar.

Virkjanir og veitukerfi samstæðunnar eru færð samkvæmt endurmatsaðferð og nam bókfært verð þeirra í árslok 2019 48,9 ma. kr. sem nemur um 72% af efnahagsreikningi félagsins.

Endurmat er framkvæmt með reglubundnum hætti, þegar stjórnendur meta það að verulegar breytingar hafi orðið á rekstrarvirði eignanna. Mat á rekstrarvirði eignanna er byggt á sjóðstreymisgreiningu. Það er mat stjórnenda að forsendur séu til þess að endurmeta eignir félagsins, til hækunar. Ákveðið hefur verið að á árinu 2020 verði fenginn óháður sérfróður aðili til þess að reikna tekjuvirði eigna, til staðfestingar á mati stjórnenda.

Að því er varðar mat á virði eignanna, vísun við að öðru leyti í skýringu 12 um rekstrarfjármuni og í skýringu 32, liður e, um mikilvægar reikningskilaaðferðir.

Endurskoðun okkar beindist að mati stjórnenda á rekstrarvirði virkjana og veitukerfa við árslok 2019. Við fórum yfir aðferðafræði virðismatsins og hvort breytingar hafi orðið á henni á milli ára. Við fórum jafnframt yfir helstu forsendur stjórnenda fyrir matinu.

Við máttum hvort útreikningar virðismats væru unnir í samræmi við alþjóðlega reiknings-skilastaðla og einnig lögðum við mat á hvort skýringar í ársreikningnum varðandi virðismatið væru viðeigandi.

Við höfum einnig yfirfarið mat stjórnenda á afskriftum virkjana og veitukerfa sem og endurmats og hvort það samræmist alþjóðlegum reikningskilastöðlum.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

Aðrar upplýsingar

Stjórnendur bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar innifela skýrslu stjórnar, ófjárhagslega upplýsingagjöf og stjórnarháttayfirlýsingu félagsins sem finna má í viðauka með ársreikningnum. Álit okkar á ársreikningnum nær ekki yfir aðrar upplýsingar og við ályktum hvorki um, né veitum staðfestingu á efni þeirra ef frá er talin sú staðfesting varðandi skýrslu stjórnar sem fram kemur hér á eftir.

Í tengslum við endurskoðun okkar berum við ábyrgð á að lesa framangreindar upplýsingar og skoða hvort þær séu í verulegu ósamræmi við ársreikninginn eða þekkingu okkar sem við höfum aflað við endurskoðunina eða virðast að öðru leyti innifela verulegar skekkjur. Ef við komumst að þeirri niðurstöðu, byggt á þeirri vinnu sem við höfum framkvæmt, að það séu verulegar skekkjur í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Það er ekkert sem við þurfum að skýra frá hvað þetta varðar.

Við staðfestum að samkvæmt okkar bestu vitund eru í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á ársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga. Stjórn og forstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins eru stjórn og forstjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi Rarik ohf. Ef við á, skulu stjórn og forstjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema stjórn og forstjóri hafi ákveðið að leysa félagið upp eða hætta starfsemi, eða hafi enga aðra raunhæfa möguleika.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanleg víska er mikil víska, en ekki trygging þess að endurskoðun sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Áritun endurskoðanda, frh.:

Endurskoðun okkar er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla og hún byggir á faglegri dómgreind og gagnrýni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, skipuleggjum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að undirbyggja álit okkar. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, fölsun, villandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé fram hjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, í þeim tilgangi að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda ásamt tengdum skýringum séu viðeigandi.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins. Engin ástæða er til að efast um forsendur stjórnenda um rekstrarhæfi samstæðunnar.
- Metum í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar með tilliti til glöggrar myndar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og mikilvæg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum sett til að tryggja óhæði okkar.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það megináherslur í endurskoðuninni. Við lýsum þessum atriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé um slík atriði eða í undantekningartilfellum þegar endurskoðandinn metur að ekki skuli upplýsa um viðkomandi atriði þar sem neikvæðar afleiðingar upplýsinganna eru taldar vega þyngra en almannahagsmunir.

Ríkisendurskoðun, 27. febrúar 2020

Óskar Sverrisson
endurskoðandi

Rekstrarreikningur ársins 2019

	Skýr.	2019	2018
Rekstrartekjur			
Raforkusala		5.392.349	5.581.351
Dreifing raforku		9.309.508	9.459.787
Sala á heitu vatni		670.154	655.249
Aðrar tekjur	6	1.404.581	940.221
		16.776.593	16.636.608
 Rekstrargjöld			
Orkukaup og orkuframleiðsla		4.553.883	4.512.470
Rekstur veitukerfa		6.811.488	6.605.046
Annar rekstrarkostnaður		1.910.302	1.904.480
	7	13.275.673	13.021.995
Rekstrarhagnaður		3.500.919	3.614.612
 Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)			
Fjármunatekjur		278.370	233.597
Fjármagnsgjöld		(1.337.411)	(1.507.097)
	10	(1.059.041)	(1.273.500)
Hagnaður fyrir áhrif hlutdeildarfélag og tekjuskatt		2.441.879	2.341.113
Áhrif hlutdeildarféлага	13	770.225	909.000
Hagnaður fyrir tekjuskatt		3.212.104	3.250.113
Tekjuskattur	11	(486.230)	(469.080)
Hagnaður ársins		2.725.875	2.781.032
 Hagnaður á hlut			
Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut	21	0,55	0,56
 EBITDA og afskriftir			
Rekstrarhagnaður		3.500.919	3.614.612
Afskriftir	9	2.239.472	1.954.782
EBITDA		5.740.392	5.569.394

Skýringar á bls. 14 til 40 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins

Yfirlit um heildarafkomu ársins 2019

	Skýr.	2019	2018
Hagnaður ársins		<u>2.725.875</u>	<u>2.781.032</u>
Aðrar tekjur og gjöld færð á eigið fé <i>Sem kunna að verða endurflokkaðar í rekstrarreikning</i>			
Þýðingarmunur hlutdeildarfélaganna	13	<u>377.952</u>	<u>930.555</u>
Heildarhagnaður ársins		<u><u>3.103.827</u></u>	<u><u>3.711.587</u></u>

Skýringar á bls. 14 til 40 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins

Efnahagsreikningur 31. desember 2019

	Skýr.	2019	2018
Eignir			
Óefnislegar eignir	12	466.474	389.384
Rekstrarfjármunir	12	50.030.510	46.288.882
Eignarhlutir í hlutdeildarfélagi	13	10.641.436	9.673.367
Eignarhlutir í öðrum félögum	14	37.134	27.134
Skuldabréfaeign	16	15.595	16.333
Fastafjármunir samtals		61.191.150	56.395.100
Birgðir	17	1.183.173	1.009.178
Næsta árs afborgun skuldabréfaeignar	16	1.167	1.316
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	18	2.762.029	2.431.416
Markaðsverðbréf	19	2.735.694	5.616.398
Handbært fé	19	432.665	499.554
Veltufjármunir samtals		7.114.727	9.557.862
Eignir samtals		68.305.877	65.952.962
Eigið fé			
Hlutfé		5.000.000	5.000.000
Yfirverðsreikningur		6.756.019	6.756.019
Endurmatsreikningur		12.738.560	13.241.506
Þýðingarmunur	(	470.862)	(848.814)
Bundinn hlutdeildarreikningur		5.981.687	4.697.649
Óráðstafað eigið fé		13.920.201	12.285.419
Eigið fé samtals	20	43.925.605	41.131.779
Langtímaskuldir			
Skuldir til langs tíma	22	18.006.708	19.024.360
Skuldbinding vegna niðurrifs	24	835.329	804.876
Tekjuskattsskuldbinding	15	597.268	672.651
Leiguskuldbinding	23	282.511	0
Lífeyrisskuldbinding	25	42.780	61.132
Langtímaskuldir samtals		19.764.595	20.563.019
Skammtímaskuldir			
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	26	2.395.341	1.919.847
Tekjuskattur til greiðslu	11	561.613	621.493
Skuldir við lánastofnanir og næsta árs afborganir	22	1.529.276	1.716.824
Næsta árs afborganir leiguskuldbindinga	23	129.446	0
Skammtímaskuldir samtals		4.615.677	4.258.164
Skuldir samtals		24.380.272	24.821.183
Eigið fé og skuldir samtals		68.305.877	65.952.962

Skýringar á bls. 14 til 40 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins

Eiginfjáryfirlit árið 2019

	Hlutafé	Yfirverðs- reikningur	Endurmats- reikningur	Þýðingar- munur	Bundinn hlutdeildar- reikningur	Óráðstafað eigið fé	Samtals
1. janúar til 31. desember 2018							
Eigið fé 1. janúar 2018	5.000.000	6.756.019	13.682.457	(1.779.369)	2.860.674	11.210.410	37.730.191
Heildarhagnaður ársins			0	930.555	0	2.781.032	3.711.587
Hlutdeild í hagnaði flutt á bundinn hlutdeildarreikning					1.904.007	(1.904.007)	0
Arður móttækinn frá dóttur- og hlutdeildarfélagum					(317.540)	317.540	0
Endurmat leyst upp á móti afskriftum og tekjuskatti			(440.951)		250.511	190.440	0
Greiddur arður 0,06 kr á hlut						(310.000)	(310.000)
Eigið fé 31. desember 2018	<u>5.000.000</u>	<u>6.756.019</u>	<u>13.241.506</u>	<u>(848.814)</u>	<u>4.697.649</u>	<u>12.285.419</u>	<u>41.131.779</u>
1. janúar til 31. desember 2019							
Eigið fé 1. janúar 2019	5.000.000	6.756.019	13.241.506	(848.814)	4.697.649	12.285.419	41.131.779
Heildarhagnaður ársins			0	377.952		2.725.875	3.103.827
Hlutdeild í hagnaði flutt á bundinn hlutdeildarreikning					0	(1.410.406)	0
Arður móttækinn frá dóttur- og hlutdeildarfélagum					(430.108)	430.108	0
Endurmat leyst upp á móti afskriftum og tekjuskatti			(502.945)		303.739	199.206	0
Greiddur arður 0,06 kr á hlut						(310.000)	(310.000)
Eigið fé 31. desember 2019	<u>5.000.000</u>	<u>6.756.019</u>	<u>12.738.560</u>	<u>(470.862)</u>	<u>5.981.687</u>	<u>13.920.201</u>	<u>43.925.605</u>

Skýringar á bls. 14 til 40 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins

Sjóðstreymisyfirlit ársins 2019

	Skýr.	2019	2018
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður ársins		2.725.875	2.781.032
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:			
(Söluhagnaður) sölutap eigna	(	25.844)	(35.441)
Breyting niðurrifsskuldbindingar	24 (	45.384)	(25.011)
Breyting lífeyrisskuldbindingar	25 (	18.352)	61.132
Afskriftir	9	2.239.472	1.954.782
Áhrif hlutdeildarfélags	13 (	770.225)	(909.000)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	10	1.059.041	1.273.499
Tekjuskattur	11	486.230	469.080
Hreint veltufé frá rekstri fyrir vexti og skatta		5.650.812	5.570.074
Birgðir, (hækkun)	(	173.995)	(217.617)
Skammtímakröfur, hækkun	(	330.612)	(275.766)
Skammtímaskuldir, hækkun (lækkun)		493.598	(141.326)
Handbært fé frá rekstri fyrir vexti og skatta		5.639.803	4.935.365
Innheimtar vaxtatekjur		22.224	27.991
Greidd vaxtagjöld	(	733.667)	(666.674)
Greiddur tekjuskattur	(	621.493)	(541.364)
Handbært fé frá rekstri		4.306.866	3.755.317
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	12 (	5.466.311)	(3.585.038)
Fjárfesting í óefnislegum eignum	12 (	77.090)	(160.040)
Söluverð seldra rekstrarfjármuna		31.029	50.428
Móttekin skuldabréf		0	(17.500)
Afborganir skuldabréfa		1.166	0
Markaðsverðbréf, (hækkun) lækkun		3.116.725	(3.056.983)
Mótttekinn arður		180.815	68.247
Fjárfestingarhreyfingar		(2.213.666)	(6.700.886)
Fjármögnunarhreyfingar			
Greiddur arður	20 (	310.000)	(310.000)
Ný langtímalán	22	0	4.762.300
Afborganir langtímalána	22 (	1.745.916)	(1.344.941)
Afborganir leiguskuldbindinga	23 (	108.016)	0
Fjármögnunarhreyfingar		(2.163.932)	3.107.359
(Lækkun) hækkun á handbæru fé	(	70.733)	161.790
Gengismunur af handbæru fé		3.845	1.238
Handbært fé í ársbyrjun		499.554	336.525
Handbært fé í lok ársins		432.665	499.554

Skýringar á bls. 14 til 40 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins

Skýringar

---

1. Félagið

Rarik ohf. er opinbert hlutafélag með lögheimili að Dvergshöfða 2 í Reykjavík. Samstæðuársreikningur félagsins fyrir árið 2019 hefur að geyma ársreikning félagsins og dótturfélaga þess sem vísað er til í heild sem „samstæðunnar“ og til einstakra félaga sem „samstæðufélaga“ og hlutdeild samstæðunnar í hlutdeildarfélagi. Aðalstarfsemi samstæðunnar er framleiðsla, sala og dreifing á raforku og heitu vatni til neytenda.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

a. Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastaðlum sé fylgt

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Stjórn félagsins staðfesti ársreikninginn 27. febrúar 2020.

Veittar eru upplýsingar um reikningsskilaaðferðir samstæðunnar í skýringu 32.

b. Grundvöllur matsaðferða

Reikningsskil samstæðunnar eru gerð á grundvelli kostnaðarverðs, að því undanskildu að eignarhlutir í öðrum félögum og markaðsverðbréf eru færð á gangvirði gegnum rekstrarreikning og virkjanir og dreifikerfi samstæðunnar eru færð á endurmetnu kostnaðarverði. Fjallað er um mat á gangvirði í skýringu nr. 4.

c. Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningur samstæðunnar er birtur í íslenskum krónum, sem er starfrækslugjaldmiðill félagsins. Allar fjárhæðir eru birtar í þúsundum nema annað sé tekið fram.

d. Mat og ákvarðanir stjórnenda við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð ársreiknings í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að verða frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur þess eru endurskoðaðar reglulega og eru áhrifin af breytingum færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Upplýsingar um mat stjórnenda og ákvarðanir teknar við beitingu reikningsskilaaðferða sem hafa veruleg áhrif á ársreikninginn er að finna í eftirfarandi skýringum:

- Skýring nr. 4 - ákvörðun gangvirðis
- Skýring nr. 24 - skuldbinding vegna niðurrifs

3. Breytingar á reikningsskilaaðferðum

Samstæðan beitir IFRS 16 leigusamningar frá 1. janúar 2019. Nokkrir aðrir reikningsskilastaðlar tóku einnig gildi 1. janúar 2019 en þeir hafa ekki veruleg áhrif á reikningsskil samstæðunnar.

Samstæðan hefur tekið upp IFRS 16 með því að beita aðferð uppsafnaðra áhrifa, þar sem uppsöfnuð áhrif upphaflegrar beitingar eru færð á óráðstafað eigið fé 1. janúar 2019. Vegna þessa hefur samanburðarfjárhæðum vegna ársins 2018 ekki verið breytt, þ.e. þær eru settar fram eins og þær voru birtar áður samkvæmt IAS 17 og tengdum tulkunum. Breytingunum á reikningsskilaaðferðum er lýst nánar hér á eftir. Skýringakröfum skv. IFRS 16 hefur að jafnaði ekki verið beitt á samanburðarupplýsingar.

Skýringar, frh.:

---

3. Breytingar á reikningsskilaaðferðum frh.:

Skilgreining á leigusamningi

Samkvæmt fyrri reikningsskilaaðferðum skilgreindi samstæðan við gildistöku samnings hvort hann væri eða innihéldi leigusamning samkvæmt IFRIC 4 Ákvörðun um hvort samningur inniheldur leigusamning. Samstæðan metur nú hvort samningur sé eða innihaldi leigusamning samkvæmt nýrri skilgreiningu á leigusamningi, eins og nánari grein er gerð fyrir í skýringu 32 (m).

Við upptöku IFRS 16 valdi samstæðan að nýta sér það hagnýta úrræði að halda sig við fyrra mat á því hvaða viðskipti eru leigusamningar. Samstæðan beitti því IFRS 16 aðeins á þá samninga sem áður höfðu verið skilgreindir sem leigusamningar. Samningar sem höfðu ekki verið skilgreindir sem leigusamningar samkvæmt IAS 17 og IFRIC 4 voru ekki endurmetnir. Af því leiðir að skilgreining á leigusamningi samkvæmt IFRS 16 hefur aðeins verið beitt á samninga sem voru gerðir eða var breytt frá og með 1. janúar 2019.

Leigusamningar þar sem samstæðan er leigutaki

Samstæðan hefur gert leigusamninga um húsnæði og lóðir. Sem leigutaki flokkaði samstæðan leigusamninga áður í rekstrarleigusamninga eða fjármögnunarleigusamninga byggt á mati á því hvort samningarnir yfirfærðu að verulegu leyti til samstæðunnar alla áhættu og allan ávinning af eignarhaldi á undirliggjandi eignum. Samkvæmt IFRS 16 færir samstæðan leigueignir og leiguskuldir vegna flestra þessara leigusamninga, þ.e. samningarnir eru færðir í efnahagsreikning samstæðunnar.

Við gildistöku eða endurmat samnings sem inniheldur leigubátt skiptir samstæðan endurgjaldi samkvæmt samningnum á einstaka leigubætti og aðra þætti samningsins samkvæmt hlutfallslegu verði þeirra. Samstæðan, sem leigutaki, hefur hins vegar valið að aðskilja ekki þá þætti samninga sem eru ekki leigubættir í leigusamningum um fasteignir og mun þess í stað færa leigubætti og aðra þætti samninganna saman sem einn leigubátt.

Leigusamningar skv. IAS 17

Áður flokkaði samstæðan leigusamninga um fasteignir sem rekstrarleigusamninga samkvæmt IAS 17. Við upptöku IFRS 16 eru leiguskuldir vegna þessara leigusamninga metnar miðað við núvirði ógreiddra leigugreiðslna, sem eru núvirtar með vöxtum samstæðunnar af nýju lánsfé þann 1. janúar 2019. Leigueignir eru metnar miðað við fjárhæð sem jafngildir leiguskuldinni, leiðréttri vegna fyrirframgreiddra eða áfallinna leigugreiðslna, en samstæðan beitti þessari nálgun á alla leigusamninga.

Samstæðan lagði mat á virðisýrnum leigueigna á innleiðingardegi og var niðurstaða hennar sú að engar vísbendingar væru um virðisýrnum leigueigna.

Samstæðan nýtti sér nokkur hagnýt úrræði við beitingu IFRS 16 á leigusamninga sem hún flokkaði áður sem rekstrarleigusamninga samkvæmt IAS 17. Einkum nýtti samstæðan sér eftirfarandi úrræði:

- undanþágu um að færa ekki leigueignir og leiguskuldir vegna leigusamninga þar sem leigutími er styttri en 12 mánuðir á innleiðingardegi;
- undanskildi beinan upphafskostnað frá mati leigueignar á upphafsdegi beitingar;
- færði ekki leigueign og leiguskuldir vegna leigusamninga um eignir að lágu virði;
- notaði vitneskju um liðna atburði við ákvörðun leigutíma þegar leigusamningur innihélt heimildir til að framlengja hann eða segja honum upp.

Samstæðan flokkaði enga leigusamninga sem fjármögnunarleigusamninga samkvæmt IAS 17.

Leigusamningar þar sem samstæðan er leigusali

Innleiðing IFRS 16 hefur ekki veruleg áhrif á samninga þar sem samstæðan er leigusali.

Skýringar, frh.:

3. Breytingar á reikningskilaaðferðum frh.:

Áhrif innleiðingar

Ef staðallinn hefði ekki tekið gildi 1. janúar 2019 hefðu áhrif orðið þau að EBITDA árið 2019 hefði verið um 128 millj. kr. lægri og hagnaður tímabilsins 6 millj. kr. hærri. Áhrif á árið 2019 greinast þannig:

	Án IFRS 16 2019	Áhrif nýs staðals	Eftir IFRS 16 2019
Rekstrarreikningur			
Rekstrartekjur	16.776.593	0	16.776.593
Rekstrargjöld	(13.288.063)	(12.390)	(13.275.673)
Rekstrarhagnaður	<u>3.488.529</u>	<u>(12.390)</u>	<u>3.500.919</u>
Hrein fjármagnsgjöld	(1.038.703)	20.338	(1.059.041)
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélagi	<u>770.225</u>	<u>0</u>	<u>770.225</u>
Hagnaður fyrir tekjuskatt	3.220.052	7.948	3.212.104
Tekjuskattur	(487.819)	(1.590)	(486.230)
Hagnaður ársins	<u>2.732.232</u>	<u>6.358</u>	<u>2.725.875</u>
EBITDA (rekstrargjöld án afskrifta)	5.612.038	(128.354)	5.740.392

Áhrif innleiðingar

Áhrif innleiðingar staðalsins á efnahagsreikning samstæðunnar greinist þannig 1. janúar 2019:

Efnahagsreikningur	31.12.2018	Áhrif nýs staðals	1.1.2019
Rekstrarfjármunir	<u>46.288.882</u>	<u>439.129</u>	<u>46.728.011</u>
Eignir samtals	<u>65.952.962</u>	<u>439.129</u>	<u>66.392.091</u>
Eigið fé	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Leiguskuldbinding	0	329.915	329.915
Næsta árs afborgun leiguskuldbindingar	0	109.214	109.214
Skuldir samtals	0	439.129	439.129
Eigið fé og skuldir samtals	0	439.129	439.129

Við færslu leiguskulda vegna leigusamninga sem voru flokkaðir sem rekstrarleigusamningar núvirtu samstæðan leigugreiðslunnar með því að nota vexti af nýju lánsfé þann 1. janúar 2019. Vegnir meðalvextir eru 6%.

Skýringar, frh.:

---

4. Ákvörðun gangvirðis

Nokkrar reikningsskilaaðferðir og skýringar félagsins krefjast þess að gangvirði sé ákvarðað, bæði fyrir fjáreignir og fjárskuldir og aðrar eignir og skuldir. Gangvirði hefur verið ákvarðað vegna mats og/eða skýringa samkvæmt eftirfarandi aðferðum. Þar sem við á eru frekari upplýsingar um forsendur gangvirðis eigna eða skulda í skýringum um viðkomandi eignir eða skuldir.

a. Rekstrarfjármunir

Gangvirði framleiðslukerfa sem sætt hafa sérstöku endurmati er ákvarðað út frá tekjuvirði viðkomandi eignar. Það felur í sér að lagt er mat á tekjustrauma af viðkomandi eign og þeir núvirtir með viðeigandi ávöxtunarkröfu.

Dreifiveita

Rekstrarfjármunir dreifiveitu voru endurmetnir miðað við 31. desember 2012. Endurmatið var unnið af starfsmönnum félagsins. Endurmatið er miðað við endurmatgrunn eigna félagsins fyrir Orkustofnun. Endurmat eigna dreifiveitu á árinu 2012 nam 3.474 milljónum kr. Óháðir sérfræðingar voru fengnir til að meta hvort vísbendingar væru um virðisrýrnun með því að meta nýtingarvirði eigna dreifiveitu. Við mat á nýtingarvirði rekstrarfjármuna dreifiveitunnar var litið til tekjumarkna dreifiveitu sem lýst er í skýringu 32 j). Við ákvörðun núvirðis dreifiveitu var notast við meðaltalsfjármagnskostnað 5,01%. Vöxtur tekna dreifiveitu var metinn 0,4% - 7,9% árin 2013- 2035 en enginn vöxtur eftir það. EBITDA-hlutfall var metið 34% til 44% á spátímabilinu. Gert er ráð fyrir að nýting tekjumarkna félagsins sé 100% frá árinu 2017. Ekki voru vísbendingar á virðisrýrnun miðað við framangreindar forsendur.

Virkjanir

Virkjanir samstæðunnar voru endurmetnar miðað við 31. desember 2012 og var endurmatið unnið af óháðum sérfræðingi. Mat tekna félags var byggt á verðum í 12 ára heildsölusamningum Landsvirkjunar. Byggt var á rekstrarkostnaði fyrri ára og hann framreiknaður. Ávöxtunarkrafa var metin 5,5%. Endurmat virkjana á árinu 2012 nam 2.325 milljónum kr.

b. Fjárfestingar í hlutabréfum

Gangvirði fjáreigna, þar sem gangvirðisbreytingar eru færðar í rekstrarreikning, er fundið með hliðsjón af markaðsverði þeirra á uppgjörssdegi.

c. Viðskiptakröfur og aðrar kröfur

Gangvirði viðskiptakrafna og annarra krafna er metið á núvirði vænts framtíðargreiðsluflæðis, sem afvaxtað er á markaðsvöxtum uppgjörssdags.

d. Fjárskuldir sem ekki eru afleiðusamningar

Gangvirði fjárskulda, sem einungis er ákvarðað vegna skýringa, er reiknað með því að núvirða framtíðargreiðslur höfuðstóls og vaxta með markaðsvöxtum á uppgjörssdegi.

5. Starfsþáttayfirlit

Félagið hefur eftirfarandi starfsþætti:

Raforkudreifing

Til orkudreifingar telst sá hluti starfseminnar sem er háður sérleyfi um dreifingu rafmagns samkvæmt raforkulögum, án þátttöku í sameiginlegri starfsemi s.s. yfirstjórn.

Raforkusala

Undir raforkusölu fellur sala og framleiðsla raforku.

Annað

Undir annað telst rekstur hitaveitna, kostnaður við yfirstjórn, rekstur stoðdeilda, tekjur vegna nýrra viðskiptavina og önnur starfsemi.

Skýringar, frh.
5. Starfsþáttayfirlit frh.:

Starfsþáttaupplýsingar eru birtar eftir rekstrarsviðum samstæðunnar samkvæmt skipulagi og innri upplýsingagjöf hennar.

Rekstrarstarfsþættir

	Raforkudreifing	Raforkusala	Annað	Samtals
Árið 2019				
Tekjur frá viðskiptamönnum	9.309.508	5.392.349	2.074.735	16.776.593
Innri sala	12.272	622.614	162.781	797.667
Tekjur samtals	9.321.780	6.014.964	2.237.516	17.574.260
Rekstrarafkoma starfsþátta	2.326.084	1.121.354	53.481	3.500.919
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld samtals				(1.059.041)
Áhrif hlutdeildarféлага				770.225
Tekjuskattur				(486.230)
Hagnaður ársins				2.725.875
Eignir starfsþátta	35.143.519	9.661.347	5.692.118	50.496.984
Óskiptar eignir				17.808.893
Eignir samtals	35.143.519	9.661.347	5.692.118	68.305.877
Óskiptar skuldir				24.380.272
Fjárfestingar	4.320.274	280.834	942.294	5.543.402
Afskriftir	1.677.801	213.209	348.462	2.239.472
Árið 2018				
Tekjur frá viðskiptamönnum	9.459.787	5.581.351	1.595.470	16.636.608
Innri sala	9.680	501.859	140.400	651.939
Tekjur samtals	9.469.467	6.083.210	1.735.870	17.288.547
Rekstrarafkoma starfsþátta	2.807.649	1.287.686	(480.722)	3.614.612
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld samtals				(1.273.500)
Áhrif hlutdeildarféлага				909.000
Tekjuskattur				(469.080)
Hagnaður ársins				2.781.032
Eignir starfsþátta	32.478.386	9.593.722	4.606.159	46.678.267
Óskiptar eignir				19.274.695
Eignir samtals	32.478.386	9.593.722	4.606.159	65.952.962
Óskiptar skuldir				24.821.184
Fjárfestingar	2.894.577	141.206	709.295	3.745.078
Afskriftir	1.514.891	230.949	208.942	1.954.782

Skýringar, frh.:
6. Aðrar tekjur

Aðrar tekjur greinast þannig:	2019	2018
Tengigiöld	795.787	410.445
Seld þjónusta	582.950	494.335
Söluhagnaður rekstrarfjármuna	25.844	35.441
	<u>1.404.581</u>	<u>940.221</u>

7. Rekstrarkostnaður
Rekstrarkostnaður greinist þannig eftir eðli kostnaðar:

Orkuflutningur	2.358.543	2.419.988
Orkukaup	4.038.854	3.875.759
Laun og launatengd gjöld	2.406.924	2.404.936
Niðurfærsla krafna og endanlega afskrifaðar kröfur (Sjá skýringu 27)	0	23.500
Annar kostnaður	2.231.880	2.343.031
Afskriftir og virðisrýrnun	2.239.472	1.954.781
Rekstrarkostnaður samtals	<u>13.275.673</u>	<u>13.021.996</u>

8. Laun og launatengd gjöld
Laun og launatengd gjöld greinast þannig:

Laun	2.400.524	2.236.704
Greitt í lífeyrissjóði vegna iðgjaldatengdra lífeyriskerfa	355.837	326.325
Önnur launatengd gjöld	288.889	280.229
Áfallið orlof breyting	20.507	39.895
Kostnaður vegna réttindatengdra lífeyriskerfa sbr. skýringu 25	(12.583)	106.996
Laun og launatengd gjöld greinast samtals	<u>3.053.174</u>	<u>2.990.149</u>

Laun skiptast þannig:

Rekstur veitukerfa	1.284.573	1.278.319
Orkukaup og orkuframleiðsla	149.640	134.645
Annar rekstrarkostnaður	972.711	992.036
Eignfært á framkvæmdir	646.250	585.149
Laun og launatengd gjöld samtals	<u>3.053.174</u>	<u>2.990.149</u>

Ársverk	207	209
---------------	-----	-----

Laun stjórna, forstjóra og framkvæmdastjóra voru sem hér segir í millj. kr.:

Laun stjórnar móðurfélagsins	13	12
Laun stjórna dótturfélaga	8	8
Laun forstjóra	23	22
Laun aðstoðarforstjóra og fimm framkvæmdastjóra.....	125	115

Kynjaskipting starfsmanna:	Konur	Karlar	Samtals
Stjórnendur samkvæmt skipuriti í árslok 2019.....	8	33	41
Stjórnendur samkvæmt skipuriti í árslok 2018.....	8	33	41
Starfsmenn í árslok 2019.....	43	169	212
Starfsmenn í árslok 2018.....	42	162	204

Skýringar, frh.:
9. Afskriftir
Afskriftir skiptast þannig á rekstrarliði:

	2019	2017
Rekstur veitukerfa	1.778.659	1.628.929
Orkukaup og orkuframleiðsla	211.209	206.836
Annar rekstrarkostnaður	249.604	119.017
Afskriftir færðar í rekstrarreikning	<u>2.239.472</u>	<u>1.954.782</u>

10. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld greinast þannig:

Vaxtatekjur af fjáreignum skráðum á afskrifuðu kostnaðarverði	31.643	27.641
Tekjur af markaðsverðbréfum	236.020	204.128
Tekjur af eignarhlutum	707	1.828
Matsbreyting eignarhluta	10.000	0
Fjármunatekjur samtals	<u>278.370</u>	<u>233.597</u>
Vaxtagjöld	(723.149)	(674.778)
Verðbætur	(453.726)	(511.655)
Vextir af niðurrifsskuldbindingu	(75.837)	(82.508)
Gengismunur	(84.699)	(238.156)
Fjármagnsgjöld samtals	<u>(1.337.411)</u>	<u>(1.507.097)</u>
Hrein fjármagnsgjöld samtals	<u>(1.059.041)</u>	<u>(1.273.500)</u>

11. Tekjuskattur
Tekjuskattur í rekstrarreikningi greinist þannig:
Frestaður tekjuskattur

Tekjuskattur ársins	75.384	152.413
Gjaldfærður tekjuskattur	<u>75.384</u>	<u>152.413</u>

Tekjuskattur til greiðslu

Tekjuskattur ársins	(561.613)	(621.493)
Tekjuskattur til greiðslu samtals	<u>(561.613)</u>	<u>(621.493)</u>

Tekjuskattur í rekstrarreikningi samtals	<u>(486.230)</u>	<u>(469.080)</u>
--	-------------------	-------------------

Afstemming á virku skatthlutfalli

	2019	2018
Hagnaður ársins	2.725.875	2.781.032
Tekjuskattur	486.230	469.080
Hagnaður án tekjuskatts	<u>3.212.105</u>	<u>3.250.112</u>
Tekjuskattur skv. gildandi skatthlutfalli	20,0% (642.421)	20,0% (650.022)
Áhrif hlutdeildarfélags	(4,8%) 154.045	(5,6%) 181.800
Áhrif eignarhluta og aðrir liðir	(0,1%) 2.146	0,0% (858)
Virkur tekjuskattur	<u>15,1% (486.230)</u>	<u>14,4% (469.081)</u>

Skýringar, frh.:

12. Rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir

Rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Leigueignir	Virkjanir	Veitukerfi	Aðrir rekstrarfjármunir	Samtals
Kostnaðarverð					
Staða 1. janúar 2018	0	10.631.414	41.002.713	2.103.095	53.737.222
Viðbætur á tímabilinu	0	132.435	3.280.497	172.106	3.585.038
Selt og aflagt	0	0	0	(44.403)	(44.403)
Staða 31. desember 2018	0	10.763.849	44.283.210	2.230.798	57.277.857
Staða 1. janúar 2019	0	10.763.849	44.283.210	2.230.798	57.277.857
Innleiðing IFRS 16	439.129	0	0	0	439.129
Viðbætur á tímabilinu	70.294	267.267	5.013.566	185.479	5.536.606
Endurmat leiguskulda	10.550	0	0	0	10.550
Selt og aflagt	0	0	(42)	(5.143)	(5.185)
Staða 31. desember 2019	519.973	11.031.116	49.296.734	2.411.134	63.258.957
Afskriftir					
Staða 1. janúar 2018	0	987.187	7.107.784	968.638	9.063.609
Afskriftir ársins	0	205.712	1.606.665	142.404	1.954.781
Selt og aflagt	0	0	0	(29.416)	(29.416)
Staða 31. desember 2018	0	1.192.899	8.714.449	1.081.626	10.988.974
Staða 1. janúar 2019	0	1.192.899	8.714.449	1.081.626	10.988.974
Afskriftir ársins	115.964	207.880	1.754.999	160.629	2.239.472
Staða 31. desember 2019	115.964	1.400.779	10.469.448	1.242.255	13.228.446
Bókfært verð					
1. janúar 2018	0	9.644.227	33.894.929	1.134.457	44.673.612
31. desember 2018/1. janúar 2019 .	0	9.570.950	35.568.761	1.149.172	46.288.882
31. desember 2019	404.009	9.630.337	38.827.286	1.168.879	50.030.510
Bókfært verð án endurmats					
31. desember 2018	0	5.104.439	30.568.201	1.018.020	36.690.659
31. desember 2019	404.009	5.248.943	34.097.599	1.019.550	40.366.092

Fasteignamat og váttryggingarverð

Fasteignamat þeirra eigna samstæðunnar sem metnar eru í fasteignamati nam um 3,5 milljörðum króna (2018: 3,1 milljörðum króna). Váttryggingarfjárhæð eigna samstæðunnar er um 9,6 milljarðar króna (2018: 8,9 milljarðar króna). Váttryggingarfjárhæð viðlagatryggingar rekstrarfjármuna samstæðunnar nam um 80,3 milljörðum króna í árslok 2019 (2018: 74,6 milljörðum króna).

Veðsetningar

Engin veðskuldabréf eru hjá samstæðunni í árslok 2019 og engar eignir veðsettar.

Endurmetnar eignir

Stjórnendur yfirfóru í árslok 2019 hvort þær aðstæður væru til staðar að endurmeta bæri rekstrarfjármuni félagsins sem færðir eru á endurmetnu kostnaðarverði. Lagt var mat á virði virkjana félagsins og veitukerfa og kannað hvort það væri verulega umfram bókfært virði þeirra. Það er mat stjórnenda að forsendur séu til þess að endurmeta eignir félagsins, til hækkunar. Ákveðið hefur verið að á árinu 2020 verði fenginn óháður sérfróður aðili til þess að reikna tekjuvirði eigna, til staðfestingar á mati stjórnenda.

Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir að bókfærðu verði 466 millj. kr. eru fjárfesting í nýju reikningagerðarkerfi sem ekki hefur verið tekið í notkun.

Skýringar, frh.:

13. Hlutdeildarfélag

Hlutdeild félagsins í hagnaði hlutdeildarfélagsins Landsnets hf. nam 770 millj. kr. (2018: hagnaður 909 millj. kr.) og hlutdeild í öðrum tekjum og gjöldum færðra á eigið fé var neikvæð um 7 millj. kr. (2018: jákvæð um 13 millj. kr.) Þýðingarmunur færður meðal annarrar heildarafkomu var jákvæður um 385 millj. kr. (2018: jákvæður 950 millj. kr.). Landsnet hf. hefur skilgreint starfrækslugjaldmiðil sinn sem USD frá og með 1. janúar 2016. Af þeim sökum er færður þýðingarmunur í yfirliti um heildarafkomu og á sérstakan þýðingarmunarreikning meðal eigin fjár.

Eignarhlutur í hlutdeildarfélagi er eftirfarandi:

31. desember 2019

	Eignar- hlutur	Bókfært verð	Heildar- eignir	Heildar- skuldir	Tekjur	Hagnaður
Landsnet hf.	22,51%	10.641.436	103.129.147	55.780.395	17.260.713	3.457.038

31. desember 2018

Landsnet hf.	22,51%	9.673.367	99.020.844	55.695.393	16.801.151	4.047.606
-------------------	--------	-----------	------------	------------	------------	-----------

Mótttekinn arður frá Landsneti hf. nam 180 millj. kr. á árinu 2019 (2018: 67,5 millj. kr.).

Breyting eignarhlutar í Landsneti greinist þannig í þúsundum USD og íslenskum krónum. Við umreikning hlutdeildar í rekstri og tekjum og gjöldum færðra meðal annarrar heildarafkomu er notast við meðalgengi fyrir sitt hvorn árshelming.:

	2019			2018		
	USD	Gengi	ISK	USD	Gengi	ISK
Staða 1.1.	83.356	116,05	9.673.369	75.851	104,17	7.901.353
Hagnaður (tap)	6.327	121,74	770.225	8.359	108,75	909.000
Arður	(1.538)	117,11	(180.108)	(681)	99,18	(67.540)
Hlutdeild í þýðingarmun						
Landsnets	(59)	119,83	(7.070)	(173)	111,97	(19.370)
Þýðingarmunur	0		385.022	0		949.925
	88.086	120,81	10.641.436	83.356	116,05	9.673.369
Þýðingarmunur samtals			377.952			930.555

14. Önnur félög

Eignarhlutir í öðrum félögum greinast þannig: 2019 2018

Óskráð félög	37.134	27.134
--------------------	--------	--------

Á árinu var færð matsbreyting að fjárhæð 10 millj. kr. til hækkunar bókfærðu virði eignarhluta.

15. Skatteign/tekjuskattsskuldbinding

Skatteign/tekjuskattsskuldbinding samstæðunnar greinist þannig: 2019 2018

(Tekjuskattsskuldbinding) skatteign 1. janúar	(672.651)	(818.050)
Frestaður tekjuskattur ársins	75.384	152.413
Aðrir liðir	0	(2.962)
Áhrif samsköttunar	0	(4.052)
(Tekjuskattsskuldbinding) skatteign 31. desember	(597.268)	(672.651)

Skýringar, frh.:
15. Skatteign/tekjuskattsskuldbinding, frh.:

(Tekjuskattsskuldbinding) skatteign greinist þannig í árslok:	2019	2018
Rekstrarfjármunir	(879.005)	(869.192)
Viðskiptakröfur	6.041	2.100
Birgðir	(11.832)	160.975
Skuldbinding vegna niðurrifs	167.066	12.227
Lífeyrisskuldbinding	11.280	31.542
Leiguskuldbinding	82.391	0
Frestaður gengismunur	26.780	(10.303)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	11	0
Tekjuskattsskuldbinding 31. desember	<u>(597.268)</u>	<u>(672.651)</u>

16. Skuldabréfaeign
Skuldabréfaeign greinist þannig:

Skuldabréfaeign	16.762	17.649
	<u>16.762</u>	<u>17.649</u>
Næsta árs afborgun skuldabréfaeignar	(1.167)	(1.316)
	<u>15.595</u>	<u>16.333</u>

Skuldabréfaeign greiðist með jöfnum afborgunum á 15 árum.

17. Birgðir
Birgðir greinast þannig:

Efnisbirgðir	1.183.173	1.009.178
--------------------	-----------	-----------

18. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur greinast þannig:

Viðskiptakröfur vegna samninga við viðskiptavini	2.555.038	2.362.887
Aðrar skammtímakröfur	348.491	210.029
Niðurfærsla viðskiptakrafna	(141.500)	(141.500)
	<u>2.762.029</u>	<u>2.431.416</u>

19. Handbært fé og markaðsverðbréf

Markaðsverðbréf að fjárhæð 2.736 millj. kr. eru fjárfestingar í verðbréfasjóðum sem færðar eru gangvirði samkvæmt uppgefnum verðum frá miðlara.

Handbært fé greinist þannig:

Óbundnar innistæður	432.665	499.554
---------------------------	---------	---------

20. Eigið fé
Hlutfé

Heildarhlutfé félagsins samkvæmt samþykktum þess er 5.000 millj. kr. í árslok. Eitt atkvæði fylgir hverjum einnar krónu hluta í félaginu auk réttar til arðgreiðslu. Allt hlutfé félagsins hefur verið greitt.

Yfirverðsreikningur

Yfirverðsreikningur samanstendur af innborguðu hlutfé umfram nafnverð 1 kr. á hlut.

Þýðingarmunur

Þýðingarmunar samanstendur af hlutdeild félagsins í gengismun sem verður til við þýðingu reikningsskila hlutdeildarfélags yfir í íslenskar krónur.

Endurmatsreikningur

Endurmatsreikningurinn samanstendur af endurmati virkjana og dreifikerfis til gangvirðis að teknu tilliti til skattáhrifa.

Skýringar, frh.:

20. Eigið fé, frh.:

Bundinn hlutdeildarreikningur

Bundinn hlutdeildarreikningur inniheldur hlutdeild í afkomu dóttur- og hlutdeildarféлага sem er umfram úthlutaðan arð frá viðkomandi félögum á undirritunardegi.

Arður

Félagið greiddi út 310 milljóna kr. arð á árinu 2019 (2018: 310 milljónir kr.).

Fyrir liggur tillaga frá stjórn um úthlutun arðs á árinu 2020 að fjárhæð 310 milljónir kr (0,06 kr. á hlut).

21. Hagnaður á hlut

Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut:	2019	2018
Hagnaður	2.725.875	2.781.032
Vegið meðaltal hlutabréfa:		
Hlutir 1. janúar - 31. desember	5.000.000	5.000.000
Vegið meðaltal útistandandi hluta þann 31. desember	5.000.000	5.000.000
Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut	0,55	0,56

22. Vaxtaberandi skuldir

Breyting vaxtaberandi skulda greinist þannig:

Staða vaxtaberandi skulda 1.1.	20.741.184	16.572.427
Lántaka á árinu	0	4.762.300
Afborganir langtímaskulda	(1.745.916)	(1.344.941)
Breytingar tengda fjármögnunargreyingum	(1.745.916)	3.417.359
Gengismunur	86.991	239.744
Verðbætur	453.726	511.655
Aðrar breytingar tengdar vaxtaberandi skuldum	540.717	751.399
Staða vaxtaberandi skulda 31.12.	19.535.985	20.741.184

Vaxtaberandi skuldir greinast þannig: Frekari upplýsingar um vaxtaáhættu og gengisáhættu eru veittar í skýringu 27.

Skuldir til langs tíma

Óveðtryggð bankalán	2.930.150	3.097.776
Óveðtryggð skuldabréfaútgáfa	16.605.834	17.643.408
	19.535.984	20.741.184
Næsta árs afborgun langtímaskulda	(1.529.276)	(1.716.824)
	18.006.708	19.024.360

Skammtímaskuldir

Næsta árs afborgun langtímaskulda	1.529.276	1.716.824
	1.529.276	1.716.824
Vaxtaberandi skuldir samtals	19.535.984	20.741.184

Skýringar, frh.:
22. Vaxtaberandi skuldir, frh:
Skilmálar vaxtaberandi skulda

Upplýsingar um samningsbundin ákvæði vaxtaberandi skulda samstæðunnar, sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði greinast þannig:

	Lokagjaldd.	2019		2018	
		Meðalvextir	Eftirstöðvar	Meðalvextir	Eftirstöðvar
Skuldir í erlendum gjaldmiðlum:					
Skuldir í EUR	2031	1,4%	1.740.461	1,4%	1.855.556
Skuldir í USD	2031	3,7%	1.189.689	4,2%	1.242.220
			<u>2.930.150</u>		<u>3.097.776</u>
Skuldir í íslenskum krónum:					
Verðtryggðar	2020- 2035	3,6%	16.605.834	3,6%	17.643.408
			<u>16.605.834</u>		<u>17.643.408</u>
Vaxtaberandi skuldir í efnahagsreikningi samtals			<u>19.535.984</u>		<u>20.741.184</u>
Samningsbundar afborganir langtímaskulda greinast þannig á næstu ár:			2019	2018	
Árið 2020/2019			1.529.276	1.716.824	
Árið 2021/2020			1.562.023	1.489.146	
Árið 2022/2021			1.550.699	1.521.622	
Árið 2023/2022			1.562.231	1.510.012	
Árið 2024/2023			1.322.910	1.521.244	
Síðar			12.008.845	12.982.336	
Vaxtaberandi langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborgun			<u>19.535.984</u>	<u>20.741.184</u>	

Samstæðan uppfyllir í árslok öll fjárhagsskilyrði lánasamninga sinna.

23. Leigusamningar

Breyting leiguskuldbindingar greinist þannig:

Staða leiguskuldbindingar 1.1.	0	0
Áhrif innleiðingar IFRS 16	439.129	0
Afborganir leiguskuldbindinga	(108.016)	0
Sjóðsstreymisáhrif leiguskuldbindinga	(108.016)	0
Nýjar leiguskuldbindingar á árinu	70.294	0
Verðbætur	10.550	0
Vaxtagjöld	20.338	0
Greiddir vextir	(20.338)	0
Aðrar breytingar tengdar leiguskuldbindingum	80.844	0
Staða leiguskuldbindingar 31.12.	<u>411.957</u>	<u>0</u>

Greiðslur vegna leiguskuldbindinga námu 128,4 millj. kr. á árinu 2019.

Skýringar, frh.:

23. Leigusamningar, frh.:

Leiguskuldbinding greinist þannig:

	2019	2018
Skuldir til langs tíma		
Húsaleigusamningar	309.128	0
Lóðarleigusamningar	102.829	0
	411.957	0
Næsta árs afborgun leiguskuldbindinga	(129.446)	0
	282.511	0

Samstæðan hefur gert leigusamninga um húsnæði og lóðir, af þeim er stærstur húsaleigusamningur um höfuðstöðvar samstæðunnar að Dvergshöfða sem rennur út á árinu 2022. Leigusamningar innihalda ekki breytilegar leigugreiðslur. Frekari upplýsingar um greiðslufæði leigusamninga er að finna í skýringu 27.

24. Skuldbinding vegna niðurrifs

Breyting skuldbindingar vegna niðurrifs greinist þannig:

Staða 1. janúar	804.876	747.379
Gjaldfært á árinu	(45.384)	(25.011)
Vextir og verðbætur	75.837	82.508
Staða 31. desember	835.329	804.876

Samkvæmt alþjóðlegum reikningsskilastöðlum skal stofnverð rekstrarfjármuna innifela áætlaðan kostnað við niðurrif þeirra að lokinni notkun. Mynduð er skuldbinding vegna þessa meðal langtímaskulda. Útreikningur á fjárhæð skuldbindingarinnar byggðist á núvirði áætlaðs niðurrifskostnaðar loftlína m.v. forsendur um hlutfall niðurrifskostnaðar af byggingu lína og um endingartíma þeirra. Vextir á niðurrifskostnað voru 6,8% á árinu 2019 (2018: 7,1%) að viðbætti verðtryggingu. Engin ný loftlína var byggð á árunum 2019 og 2018.

25. Lífeyrisskuldbinding

Breyting lífeyrisskuldbindingar greinist þannig:

Staða 1.1	61.132	0
Breyting ársins	(12.583)	106.995
Greitt á árinu	(5.769)	(45.863)
Staða 31.12.	42.780	61.132

Á árinu 1991 yfirtók RARIK með kaupsamningi lífeyrisskuldbindingar Rafveitu Siglufjarðar hjá Lífeyrissjóði Starfsmanna Ríkisins (LSR). Á árinu 2018 barst RARIK erindi frá LSR þar sem fram kom að umrædd lífeyrisskuldbinding væri óuppgerð og ógreiddar væru samtímagreiðslur á tímabilinu 2005-2018 sem sjóðurinn hafði ekki áður krafist RARIK um greiðslu á. Af þeim sökum eru 107 milljónir króna gjaldfærðar á árinu 2018, þar af námu greiðslur vegna áfallinna lífeyrisgreiðslna 46 milljónum króna.

Skýringar, frh.:
26. Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir

<i>Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir greinast þannig:</i>	2019	2018
Viðskiptaskuldir	1.788.306	1.376.081
Aðrar skammtímaskuldir	607.035	543.766
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir samtals	<u>2.395.341</u>	<u>1.919.847</u>

27. Stýring fjármálalegrar áhættu og fjármálagerningar
Yfirlit

Fjármálagerningum samstæðunnar fylgir eftirfarandi áhætta:

Mótaðilaáhætta
Lausafjárahætta
Markaðsáhætta

Eftirfarandi eru upplýsingar um fjármálalega áhættu samstæðunnar, markmið, stefnu og aðferðir við að meta og draga úr áhættunni.

Markmið samstæðunnar er að uppgötva og greina áhættu sem hún býr við, setja viðmið um áhættutöku og hafa eftirlit með henni.

Stjórn félagsins ber að hafa eftirlit með fjármálalegri áhættu félagsins. Til að sinna því hefur stjórnin sótt ráðgjöf til utanaðkomandi ráðgjafa.

Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi samstæðunnar ef viðskiptamaður eða mótaðili í fjármálagerningi getur ekki staðið við umsamdar skuldbindingar sínar. Mótaðilaáhætta samstæðunnar er einkum vegna viðskiptakrafna.

Viðskiptakröfur og aðrar kröfur

Mótaðilaáhætta samstæðunnar ræðst einkum af fjárhagsstöðu og starfsemi einstakra viðskiptamanna. Viðskiptakröfur og aðrar kröfur samstæðunnar eru á einstaklinga, fyrirtæki og stórnotendur. Dreifing viðskiptakrafna eftir viðskiptavinum er nokkuð jöfn.

Flestir viðskiptamenn samstæðunnar hafa átt í áralöngum viðskiptum við hana og tapaðar viðskiptakröfur hafa verið lágt hlutfall af veltu. Innheimtudeild samstæðunnar vinnur eftir ákveðnum reglum sem miða að því að draga úr lánsáhættu.

Félagið myndar niðurfærslu vegna áætlaðrar virðisryrnunar á viðskiptakröfum, öðrum kröfum og fjárfestingum. Kröfur eru almennt metnar hafa tapast endanlega við gjaldþrot mótaðila.

Mesta mögulega tap vegna mótaðilaáhættu

Mesta mögulega tap samstæðunnar vegna fjáreigna er bókfært verð þeirra, sem var eftirfarandi í árslok:

	2019	2018
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	2.903.529	2.572.916
Handbært fé	432.665	499.554
	<u>3.336.194</u>	<u>3.072.470</u>

Mesta mögulega tapsáhætta viðskiptakrafna á reikningsskiladegi eftir viðskiptavinum:

Almennir orkunotendur	2.004.358	2.127.148
Aðrar viðskiptakröfur	550.680	235.739
	<u>2.555.038</u>	<u>2.362.887</u>

Skýringar, frh.:

27. Stýring fjármálalegrar áhættu og fjármálagerningar, frh.:

Virðisrýrnun

Aldursgreining viðskiptakrafna og niðurfærsla á reikningskiladegi voru eftirfarandi:

	2019		2018	
	Brúttó staða	Niðurfærsla	Brúttó staða	Niðurfærsla
Ógjaldfallnar kröfur	2.175.516	15.671	2.057.335	30.118
Gjaldfallnar kröfur, 0- 30 daga	215.902	22.807	172.530	18.132
Gjaldfallnar kröfur, 31-60 daga	44.918	10.288	22.977	4.659
Gjaldfallnar kröfur, 61-90 daga	2.474	1.160	6.653	3.254
Gjaldfallnar kröfur, 91-120 daga	14.078	9.048	8.522	5.743
Gjaldfallnar kröfur, eldri en 120 daga	102.150	82.526	94.870	79.594
	<u>2.555.038</u>	<u>141.500</u>	<u>2.362.887</u>	<u>141.500</u>
Breyting niðurfærslu krafna greinist þannig:			2019	2018
Niðurfærsla í upphafi árs			141.500	165.000
Tapaðar kröfur			(15.350)	(5.569)
Niðurfærsla ársins			<u>15.350</u>	<u>(17.931)</u>
Niðurfærsla viðskiptakrafna í lok árs			<u>141.500</u>	<u>141.500</u>

Lausafjáraháætta

Lausafjáraháætta er hættan á því að samstæðan geti ekki staðið við skuldbindingar sínar eftir því sem þær gjaldfalla. Markmið félagsins er að stýra lausafé þannig að tryggt sé að það hafi alltaf nægilegt laust fé til að mæta skuldbindingum sínum eftir því sem þær gjaldfalla og forðast þannig að skaða orðspor sitt.

Samstæðan hefur samið um yfirdráttarheimild að fjárhæð 500 millj. kr. hjá viðskiptabanka sínum Landsbankanum hf. sem var ónýtt í árslok 2018. Samstæðan hefur ávaxtað laust fé í skammtímafjárfestingum.

Samningsbundnar greiðslur vegna fjárskulda, þar með taldar væntanlegar vaxtagreiðslur greinast þannig:

31. desember 2019

Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður	Bókfært verð	Samnings- bundið sjóðsflæði	Innan			Eftir meira en 5 ár
			árs	Eftir 1 - 2 ár	Eftir 2- 5 ár	
Vaxtaberandi						
langtímaskuldir	19.535.984	23.955.647	2.230.692	2.199.722	5.899.688	13.625.545
Leiguskuldbinding	411.957	585.097	131.949	131.934	65.054	256.160
Viðskiptaskuldir	1.788.306	1.788.306	1.788.306			
Aðrar skammtíma- skuldir	607.035	607.035				
Samtals	<u>22.343.282</u>	<u>26.936.085</u>	<u>4.150.947</u>	<u>2.331.656</u>	<u>5.964.742</u>	<u>13.881.705</u>

31. desember 2018

Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður	Bókfært verð	Samnings- bundið sjóðsflæði	Innan			Eftir meira en 5 ár
			árs	Eftir 1 - 2 ár	Eftir 2- 5 ár	
Vaxtaberandi						
langtímaskuldir	20.741.184	22.678.232	2.463.590	2.177.713	6.205.884	15.151.993
Viðskiptaskuldir	1.376.081	1.376.081	1.376.081			
Aðrar skammtíma- skuldir	543.766	543.766				
Samtals	<u>22.661.031</u>	<u>24.598.079</u>	<u>3.839.671</u>	<u>2.177.713</u>	<u>6.205.884</u>	<u>15.151.993</u>

Skýringar, frh.:

27. Stýring fjármálagærrar áhættu og fjármálagærringar, frh.:

Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hætta á því að breytingar á markaðsverði erlendra gjaldmiðla og vaxta hafi áhrif á afkomu samstæðunnar eða virði hennar í fjármálagærringum. Markmið með stýringu markaðsáhættu er að stýra og takmarka áhættu við skilgreind mörk sem stjórn hefur samþykkt.

Gengisáhætta

Samstæðan býr við gengisáhættu vegna innkaupa og lántöku í erlendum gjaldmiðlum. Starfsrækslugjaldmiðill félagsins er íslenskar krónur og eru allar tekjur þess í krónum. Hluti innkaupa er í erlendum gjaldmiðlum, aðallega í evru (EUR) og Norðurlandamyntum (NOK, DKK, SEK)

Samstæðan ver sig að jafnaði ekki fyrir gengisáhættu.

Lántaka félagsins í erlendum gjaldmiðlum er í evrum (EUR) og bandarískum dollurum (USD). Vextir af þessum lánnum hafa reynst mun lægri en þeir sem bjóðast af lánnum í íslenskum krónum.

Mögulegt tap vegna gengisáhættu

Gengisáhætta samstæðunnar miðað við nafnverðsfjárhæðir er eftirfarandi:

	EUR	USD
2019		
Handbært fé	132.896	27.025
Langtímaskuldir	(1.740.461)	(1.189.689)
Áhætta í efnahagsreikningi	(1.607.565)	(1.162.664)
2018		
Handbært fé	666	24.823
Langtímaskuldir	(1.855.556)	(1.242.220)
Áhætta í efnahagsreikningi	(1.854.890)	(1.217.397)

Gengi helstu gjaldmiðla var eftirfarandi á árinu:

	Meðalgengi		Árslokagengi	
	2019	2018	2019	2018
EUR	137,68	128,09	136,21	133,6
USD	122,94	108,64	121,39	116,61

Næmnigreining

Styrking íslensku krónunnar um 10% gagnvart eftirfarandi gjaldmiðlum hefði hækkað (lækkað) afkomu ársins eftir skatt um eftirfarandi fjárhæðir. Greiningin byggir á því að allar aðrar breytur, sérstaklega vextir, haldist stöðugar. Greiningin var unnin með sambærilegum hætti fyrir árið 2018.

	2019	2018
EUR	128.605	148.391
USD	93.013	97.392

Veiking íslensku krónunnar um 10% gagnvart framangreindum gjaldmiðlum hefði haft sömu áhrif en í gagnstæða átt, að því gefnu að allar aðrar breytur hefðu haldist stöðugar.

Skýringar, frh.:

27. Stýring fjármálalegrar áhættu og fjármálagerningar, frh.:

Vaxtaáhætta

Langtímalántökur félagsins í íslenskum krónum eru með föstum vöxtum, en skammtímalán eru með breytilegum vöxtum. Lántökur í erlendum gjaldmiðlum eru með breytilegum vöxtum.

Vaxtaberandi fjáreignir og fjárskuldir samstæðunnar greinast með eftirfarandi hætti í lok ársins:

Fjármálagerningar með fasta vexti	2019	2018
Fjárskuldir	(16.605.834)	(17.643.408)
Fjármálagerningar með breytilega vexti		
Handbært fé	432.665	499.554
Fjárskuldir	(2.930.150)	(3.097.776)
	(2.497.485)	(2.598.222)

Næmnigreining gangvirðis fjármálagerninga með fasta vexti

Fjármálagerningar samstæðunnar með fasta vexti eru ekki færðir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Því eiga vaxtabreytingar á uppgjörssdegi ekki að hafa áhrif á rekstrarreikning félagsins.

Næmnigreining sjóðstreymis vegna fjármálagerninga með breytilega vexti

Hækkun á vöxtum um 100 punkta á uppgjörssdegi 31. desember 2019 hefði lækkað eigið fé og afkomu ársins um 20,0 millj. kr. (2018: lækkað um 20,8 millj. kr.). Ef vextir hefðu lækkað um 100 punkta hefðu áhrifin verið þau sömu í gagnstæða átt. Þessi greining byggir á þeirri forsendu að allar aðrar breytur, sérstaklega gengi erlendra gjaldmiðla, haldist óbreyttar.

Önnur markaðsverðisáhætta

Önnur markaðsverðisáhætta félagsins er takmörkuð, þar sem fjárfestingar í skuldabréfum og eignarhlutum eru óverulegur hluti af starfsemi félagsins.

Samanburður á gangvirði og bókfærðu verði

Bókfært virði fjáreigna og fjárskulda í ársreikningnum er jafnt og gangvirði þeirra að undanteknum vaxtaberandi langtímaskuldum. Bókfært verð og gangvirði þeirra greinist með eftirfarandi hætti:

	2019		2018	
	Bókfært verð	Gangvirði	Bókfært verð	Gangvirði
Vaxtaberandi langtímaskuldir	19.535.984	21.341.472	20.741.843	22.523.222

Gangvirði vaxtaberandi skulda er reiknað núvirði höfuðstóls og vaxta og er afvaxtað með áhættulausum vöxtum í viðeigandi mynt auk viðeigandi áhættuálags á uppgjörssdegi. Áhættuálag var metið 80-168 bp í árslok 2019 og 80 - 168 bp 2018 og var það byggt á þeim kjörum sem félaginu hefur boðist á markaði. Gangvirðisútreikningar vaxtaberandi langtímaskulda falla undir stig 2 í stigveldi gangkerfis.

Eiginfjárstýring

Það er stefna stjórnar félagsins að eiginfjárstaða þess sé sterk til að styðja við stöðugleika í framtíðarþróun starfseminnar. Eiginfjárhlutfall samstæðunnar nam 64% í árslok 2019 (2018: 62%). Stjórn félagsins hefur ekki sett sér markmið um lágmarks eiginfjárhlutfall.

Samstæðunni ber ekki að fylgja ytri reglum um lágmarkseiginfjárhlutfall. Við mat á eiginfjárhlutfalli samstæðunnar er litið til bókfærðs eigin fjár.

Skýringar, frh.:
27. Stýring fjármálagærrar áhættu og fjármálagerninga, frh.:
Flokkar fjármálagerninga

Fjáreignir og fjárskuldir greinast í eftirfarandi flokka fjármálagerninga:

	Aðrar Fjárskuldir	Fjáreignir færðar á afskrifuðu kostnaðar- verði	Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði í gegnum rekstur	Bókfært verð
2019				
Eignarhlutir í öðrum félögum			37.134	37.134
Skuldabréfaeign		16.762		16.762
Viðskiptakröfur		2.413.538		2.413.538
Aðrar skammtímakröfur		348.491		348.491
Markaðsverðbréf			2.735.694	2.735.694
Handbært fé		432.665		432.665
Samtals eignir	0	3.211.456	2.772.828	5.984.284
Vaxtaberandi skuldir	19.535.984			19.535.984
Viðskiptaskuldir	1.788.306			1.788.306
Aðrar skammtímaskuldir	1.168.648			1.168.648
Samtals skuldir	22.492.938	0	0	22.492.938
2018				
Eignarhlutir í öðrum félögum			27.134	27.134
Skuldabréfaeign		17.649		17.649
Viðskiptakröfur		2.221.387		2.221.387
Aðrar skammtímakröfur		210.029		210.029
Markaðsverðbréf			5.616.398	5.616.398
Handbært fé		499.554		499.554
Samtals eignir		2.948.619	5.643.532	8.592.151
Vaxtaberandi skuldir	20.741.184			20.741.184
Viðskiptaskuldir	1.376.081			1.376.081
Aðrar skammtímaskuldir	1.165.259			1.165.259
Samtals skuldir	23.282.524	0	0	23.282.524

Skýringar, frh.:

28. Tengdir aðilar

Skilgreining tengdra aðila

Eigandi, hlutdeildarfélag, stjórnarmenn, stjórnendur og félag og stofnanir í þeirra eigu teljast vera tengdir aðilar félagsins.

Samstæðan keypti þjónustu af hlutdeildarfélagi sínu fyrir 2.318 m. kr. á árinu 2019 (2018: 2.397 m. kr.)

Samstæðan seldi þjónustu til hlutdeildarfélags síns fyrir 231 m. kr. á árinu 2019 (2018: 108,7 m. kr.)

Viðskiptastöður við hlutdeildarfélag voru eftirfarandi í milljónum kr.:

	2019	2018
Skammtímakröfur	157	31
Skammtímaskuldir	348	338

Viðskipti við tengda aðila þ.m.t. íslenska ríkið og félag og stofnanir í eigu þess eru verðlögð eins og um ótengda aðila sé að ræða.

29. Þóknun til endurskoðanda

Þóknun til Ríkisendurskoðunar endurskoðanda samstæðunnar á árinu 2019 nam 12,4 millj. kr. (2018: 12,9 millj. kr.) vegna endurskoðunar ársreiknings og könnunar árshlutareiknings. Þóknun til Deloitte, innri endurskoðanda samstæðunnar á árinu 2019 nam 5,2 millj. kr. (2018: 4,4 millj. kr.) vegna innri endurskoðunar.

30. Fyrirtæki í samstæðunni

Eignarhlutar í dótturfyrirtækjum greinast þannig:

	Eignarhluti	
	2019	2018
Orkusalan ehf.	100,0%	100,0%
Rarik orkuþróun ehf.	100,0%	100,0%
Ljós- og gagnaleiðari ehf.	100,0%	100,0%

31. Önnur mál

Málaferli

Með bréfi dags. 9. október 2017 krafðist Annata ehf. skaðabóta úr hendi RARIK að höfuðstólsfjárhæð 135,3 milljónir kr., auk dráttarvaxta frá 4. ágúst 2017, vegna tjóns sem félagið kveðst hafa orðið fyrir vegna meintra brota á lögum um opinber innkaup nr. 120/2016 og tilskipun Evrópusambandsins við útboð á reikningsgerðarkerfi. Annata ehf. höfðaði mál á hendur RARIK í apríl 2018 þar sem krafist er viðurkenningar á skaðabótaskyldu RARIK en ekki gerð sérstök fjákrafa. Héraðsdómur sýknaði RARIK af viðurkenningakröfunni og hefur Annata ehf. áfrýjað niðurstöðunni til Landsréttar, þar sem málið er nú rekið.

Kaup á Rafveitu Reyðarfjarðar

Rarik og Fjarðabyggð skrifuðu undir kaupsamning þann 24. janúar 2020 um kaup Rarik á öllu rafveitukerfi Rafveitu Reyðarfjarðar. Kaupverðið var 440 milljónir króna og tók Rarik við rekstri kerfisins þann 1. febrúar 2020.

Í desember 2019 skrifaði Orkusalan ehf. undir samning við Fjarðabyggð um kaup á raforkusölu og raforkuframléiðslu Rafveitu Reyðarfjarðar fyrir 130 millj. kr. Kaupin eru háð samþykki Samkeppniseftirlitsins og er niðurstöðu þess að vænta á fyrri hluta ársins 2020.

Skýringar, frh.:

---

32. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum sem lýst er hér á eftir hefur verið beitt með samræmdum hætti á öllum þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum og af öllum félögum í samstæðunni utan þess sem kemur fram í skýringu nr. 3.

a) **Grundvöllur samstæðu**

(i) *Dótturfélög*

Dótturfélög eru félög þar sem samstæðan fer með yfirráð. Samstæðan fer með yfirráð þegar hún ber áhættu eða hefur ávinning af breytilegri arðsemi af hlutdeild sinni í félaginu og getur haft áhrif á arðsemina vegna yfirráða sinna. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalin í samstæðureikningnum frá því að yfirráð nást og þar til þeim lýkur. Reikningsskilaaðferðum dótturfélaga hefur verið breytt þegar nauðsynlegt hefur verið að aðlagja þær að reikningsskilaaðferðum samstæðunnar.

(ii) *Hlutdeildarfélög*

Hlutdeildarfélög eru þau félög sem samstæðan hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarstefnu, en ekki yfirráð. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar félagið ræður yfir 20-50% atkvæðisréttar. Hlutdeildarfélög eru færð í ársreikning samstæðunnar með hlutdeildaraðferð.

Ársreikningur samstæðunnar inniheldur hlutdeild í hagnaði eða tapi og öðrum tekjum og gjöldum færðum á eigið fé hlutdeildarfélaga samkvæmt hlutdeildaraðferð. Hlutdeildaraðferðinni er beitt frá því að veruleg áhrif nást og þar til þeim lýkur. Verði hlutdeild félagsins í tapi meiri en bókfært verð hlutdeildarfélagsins er bókfærða verðið fært í núll og færslu frekara taps er hætt nema félagið hafi gengist í ábyrgðir fyrir þessi félög eða fjármagnað þau. Ef hagnaður verður af rekstri hlutdeildarfélags á síðari tímabilum er ekki færð hlutdeild í hagnaði þeirra fyrr en hlutdeild í tapi sem ekki var fært hefur verið jöfnuð.

(iii) *Viðskipti felld út úr samstæðureikningnum*

Viðskipti milli félaga innan samstæðunnar, staða milli þeirra og óinnleystar tekjur og gjöld sem myndast hafa í viðskiptum milli félaganna eru felld út við gerð ársreiknings samstæðunnar. Óinnleystur hagnaður sem hefur myndast í viðskiptum við hlutdeildarfélög er felldur út í samræmi við hlutdeild samstæðunnar í félögunum. Óinnleyst tap er fellt út með sama hætti og óinnleystur hagnaður, en aðeins að því marki að ekkert bendi til virðisrýrnunar fjárfestinganna.

b) **Erlendir gjaldmiðlar**

(i) *Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum*

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð í starfrækslugjaldmiðli á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi á uppgjörsgangi. Aðrar eignir og skuldir, sem metnar eru á gangvirði í erlendri mynt, eru færðar á því gengi sem var í gildi þegar gangvirði þeirra var ákvarðað. Gengismunur sem þannig myndast er færður í rekstrarreikning.

Skýringar, frh.:

---

32. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

c) *Fjármálagerningar*

(i) *Fjármálagerningar aðrir en afleiðusamningar*

Til fjármálagerninga sem ekki eru afleiðusamningar teljast fjárfestingar í hlutabréfum, viðskiptakröfur, aðrar kröfur, handbært fé, lántökur, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

Fjármálagerningar sem ekki eru afleiðusamningar eru færðir á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Þegar fjármálagerningar eru ekki metnir á gangvirði gegnum rekstrarreikning, er allur beinn viðskiptakostnaður færður til hækkunar á virði þeirra við upphaflega skráningu í bókhald. Eftir upphaflega skráningu eru fjármálagerningar sem ekki eru afleiðusamningar færðir með þeim hætti sem greinir hér á eftir.

Fjármálagerningar eru færðir í ársreikning þegar félagið gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum viðkomandi fjármálagerninga. Fjáreignir eru felldar út úr ársreikningi ef samningsbundinn réttur samstæðunnar að sjóðstreymi vegna fjáreignanna rennur út eða ef samstæðan yfirfærir fjáreignirnar til annars aðila án þess að halda eftir yfirráðum eða því sem næst allri þeirri áhættu og ávinningi sem í eignarhaldi á þeim felst. Bókhaldsskráning hefðbundinna kaupa og sölu á fjáreignum er gerð á viðskiptadegi, þ.e. á þeim degi sem samstæðan skuldbindur sig til að kaupa eða selja eignina. Fjárskuldir eru felldar út úr ársreikningi ef skuldbindingar samstæðunnar sem skilgreindar eru í samningi eru greiddar, falla úr gildi, er vísað frá eða þeim er aflétt.

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og nettó fjárhæð færð í efnahagsreikning þegar lagalegur réttur er til staðar um jöfnun og fyrirhugað er að gera upp með jöfnun fjáreigna og fjárskulda.

Handbært fé samanstendur af sjóði og óbundnum bankainnstæðum.

Í skýringu 32(k) er gerð grein fyrir reikningsskilaaðferðum vegna fjármunatekna og fjármagnsgjalda.

Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði gegnum rekstrarreikning

Fjármálagerningur er flokkaður sem fjáreign eða fjárskuld á gangvirði gegnum rekstrarreikning sé hann veltufjáreign eða veltufjárskuld eða ef hann er tilgreindur sem fjármálagerningur á gangvirði gegnum rekstrarreikning við upphaflega skráningu í bókhald. Fjármálagerningar eru tilgreindir á gangvirði gegnum rekstrarreikning ef ákvarðanir um kaup og sölu byggjast á gangvirði þeirra. Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru færðar á gangvirði í efnahagsreikning. Gangvirðisbreytingar eru færðar í rekstrarreikning. Beinn viðskiptakostnaður er færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til. Til fjáreigna og fjárskulda á gangvirði í gegnum rekstur teljast markaðsverðbréf og eignarhlutir í öðrum félögum.

Aðrir fjármálagerningar

Aðrir fjármálagerningar, sem ekki teljast afleiðusamningar, eru færðir á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádreginni virðisrýrnun þegar við á.

d) *Hlutfé*

Almennt hlutfé

Kostnaður við útgáfu hlutfjár er færður til lækkunar á eigin fé.

Endurkaup á hlutfé

Þegar hlutir sem flokkaðir eru sem eigið fé eru keyptir er fjárhæð kaupverðsins, að meðtöldum beinum kostnaði, færð til lækkunar á eigin fé.

Skýringar, frh.:

---

32. Mikilvægar reikningskilaaðferðir, frh.:

e) **Rekstrarfjármunir**

(i) *Færsla og mat*

Rekstrarfjármunir, aðrir en virkjanir og dreifikerfi, eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisýrnun.

Kostnaðarverð samanstendur af beinum kostnaði sem fellur til við kaupin. Kostnaðarverð rekstrarfjármuna sem félagið byggir sjálf innifelur efniskostnað, launakostnað og annan kostnað sem fellur til við að koma eigninni í notkun, auk kostnaðar sem áætlað er að muni falla til við niðurrif eigna. Keyptur hugbúnaður sem er nauðsynlegur til að unnt sé að nýta vélbúnað er eignfærður sem hluti af þeim tækjabúnaði.

Þegar rekstrarfjármunir eru samsettir úr einingum með ólíkan nýtingartíma eru einingarnar aðgreindar og afskrifaðar miðað við nýtingartímann.

Hagnaður eða tap af sölu rekstrarfjármuna er munurinn á söluverðinu og bókfærðu verði eignarinnar og er fært í rekstrarreikning meðal annarra tekna. Þegar endurmetnir varanlegir rekstrarfjármunir eru seldir er endurmat þeirra meðal eigin fjár fært á óráðstafað eigið fé.

Vaxtagjöld af lánsfé sem nýtt er til fjármögnunar á kostnaðarverði mannvirkja í byggingu eru eignfærð á byggingartíma.

Virkjanir og dreifikerfi samstæðunnar eru færð á endurmetnu kostnaðarverði í efnahagsreikningnum sem er gangvirði þeirra á endurmatsdegi að frádregnum afskriftum og virðisýrnun frá þeim tíma. Endurmat þessara eigna er framkvæmt með reglubundnum hætti. Allar hækkningar vegna þessa endurmats eru færðar á sérstakan endurmatsreikning meðal eigin fjár að teknu tilliti til tekjuskattsáhrifa. Afskriftir af endurmetnu kostnaðarverði eru færðar í rekstrarreikning. Við sölu, afskriftir eða niðurlagningu eignar er sá hluti endurmatsreikningsins sem tilheyrir viðkomandi eign færður á óráðstafað eigið fé.

(ii) *Kostnaður sem fellur til síðar*

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta rekstrarfjármuna er færður til eignar ef líklegt er talið að ávinningur sem felst í eigninni muni renna til samstæðunnar og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

(iii) *Afskriftir*

Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta varanlegra rekstrarfjármuna. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Virkjanir	60 ár
Veitukerfi	20-33 ár
Aðrir rekstrarfjármunir	5-50 ár

Afskriftaaðferðir, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörssdegi.

f) **Birgðir**

Birgðir eru metnar á kostnaðarverði eða hreinu söluvirði, hvoru sem lægra reynist. Kostnaðarverð birgða byggir á fyrst inn - fyrst út reglunni og innifelur kostnað sem fellur til við að afla birgðanna og koma þeim á þann stað og í það ástand sem þær eru í á uppgjörssdegi. Hreint söluvirði er áætlað söluverð í venjulegum viðskiptum að frádregnum áætluðum kostnaði við að selja vöru.

Skýringar, frh.:

---

32. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

g) **Virðisrýrnun**

(i) *Fjáreignir*

Á hverjum uppgjörstigi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna. Fjáreign telst hafa rýrnað í virði ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem átt hafa sér stað benda til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eign verði lægra en áður var talið að teknu tilliti til væntrar þróunar efnahagslífins.

Virðisrýrnun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er mismunurinn á bókfærðu verði þeirra annars vegar og núvirtu væntu framtíðarsjóðstreymi miðað við upphaflega virka vexti hins vegar.

Einstakar mikilvægar fjáreignir eru prófaðar sérstaklega hver um sig með tilliti til virðisrýrnunar. Aðrar fjáreignir eru flokkaðar saman eftir lánsáhættueinkennum.

Virðisrýrnun fjáreigna er færð í rekstrarreikning.

(ii) *Aðrar eignir*

Bókfært verð eigna, að undanskildum birgðum og skatteign, er yfirfarið á hverjum uppgjörstigi til að meta hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun þeirra. Sé einhver slík vísbending til staðar er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar metin.

Virðisrýrnun er gjaldfærð þegar bókfært verð eignar eða fjárskapandi einingar er hærra en endurheimtanleg fjárhæð hennar. Fjárskapandi eining er minnsti aðgreinanlegi hópur eigna sem myndar sjóðstreymi sem er að mestu leyti óháð öðrum eignum eða hópum eigna. Virðisrýrnun er gjaldfærð í rekstrarreikningi en síðan til hlutfallslegrar lækkunar á bókfærðu verði annarra eigna sem tilheyra einingunni. Virðisrýrnun endurmats eigna er færð á eigið fé til lækkunar á endurmatsreikningi að því marki sem nemur endurmati vegna þeirrar eignar. Virðisrýrnun umfram það er gjaldfærð í rekstrarreikningi.

Endurheimtanleg fjárhæð eignar er hreint gangvirði hennar eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Nýtingarvirði er metið miðað við áætlað framtíðarsjóðstreymi, sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta, sem endurspeglar mat markaðarins á tímavirði peninga hverju sinni og þeirri áhættu sem fylgir eigninni.

Virðisrýrnun fyrri tímabila vegna annarra eigna er metin á hverjum uppgjörstigi til að kanna hvort vísbendingar séu um að rýrnunin hafi minnkað eða horfið. Virðisrýrnun er bakfærð ef breyting hefur orðið á mati sem notað var við útreikning á endurheimtanlegri fjárhæð. Virðisrýrnun er einungis bakfærð að því marki að bókfært verð eignar sé ekki umfram það sem verið hefði ef engin virðisrýrnun hefði verið færð.

h) **Hlunnindi starfsmanna**

(i) *Iðgjaldatengd lífeyriskerfi*

Kostnaður vegna framlaga í iðgjaldatengd lífeyriskerfi er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann fellur til.

i) **Skuldbindingar**

Skuldbinding er færð í efnahagsreikninginn þegar samstæðunni ber lagalega skyldu eða hefur tekið á sig skuldbindingu vegna fyrri atburðar og líklegt er að kostnaður lendi á því við að gera upp skuldbindinguna. Skuldbindingin er metin út frá væntu framtíðarfjárflæði, sem er núvirt með vöxtum sem endurspeglar markaðsvexti og þá áhættu sem fylgir skuldbindingunni.

Niðurrifskostnaður

Félagið hefur áætlað kostnað við niðurrif núverandi línustæða. Áætlunin byggist á mati sérfræðinga. Niðurrifskostnaðurinn hefur verið núvirtur miðað við áætlaðan líftíma háspennulína félagsins og er núvirt fjárhæð færð annars vegar til hækkunar á viðkomandi eign og hins vegar sem skuldbinding í efnahagsreikningi. Breyting skuldbindingar vegna núvirðingar og verðtryggingar eru færð meðal fjármagnsgjalda í rekstrarreikningi.

Skýringar, frh.:

---

32. Mikilvægar reikningskilaaðferðir, frh.:

j) **Tekjur**

Tekjur af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni eru færðar í rekstrarreikning samkvæmt mældri afhendingu til kaupenda á tímabilinu og innheimtar mánaðarlega samkvæmt gildandi gjaldskrá. Aðrar tekjur eru færðar þegar til þeirra er unnið eða við afhendingu vöru eða þjónustu.

Tekjumörk

Gjaldskrá fyrir dreifingu raforku er háð tekjumörkum sem gefin er út af Orkustofnun í samræmi við ákvæði raforkulaga nr. 65 frá 2003. Tekjumörkin byggja á rauntölum fyrri ára úr rekstri dreifiveitu, afskrift fastafjármuna, rauntöpum í dreifikerfi og arðsemi á bundið fé í dreifiveitu. Arðsemi dreifiveitu af dreifingu raforku skal vera sem næst vegnum fjármagnskostnaði, að teknu tilliti til skatta og að frátöldum verðlagsbreytingum. Arðsemi til grundvallar tekjumörkum skal vera jöfn hlutfalli milli annars vegar hagnaðar fyrir fjármunatekjur og fjármagnsgjöld en að frádragnum sköttum (EBIT að frádragnum sköttum) og hins vegar bókfærðs virðis fastafjármuna sem nauðsynlegir eru til reksturs dreifiveitunnar auk 20% af tekjumörkum síðasta árs til að mæta kostnaði af veltufjármunum. Við ákvörðun tekjumarka er ekki litið til raunverulegra fjármagnsliða. Gjaldskrá er ákveðin miðað við tekjumörk og áætlanir um raforkusölu á dreifiveitusvæðum félagsins, annars vegar fyrir þéttbýli og hins vegar fyrir dreifbýli.

k) **Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld**

Fjármunatekjur samanstanda af vaxtatekjum af fjárfestingum, arðstekjum, breytingum á gangvirði fjáreigna þar sem gangvirðisbreyting er færð í rekstrarreikning, gengishagnaði af erlendum gjaldmiðlum. Vaxtatekjur eru færðar eftir því sem þær falla til miðað við virka vexti. Arðstekjur eru færðar í rekstrarreikning á þeim degi sem arðsúthlutun er samþykkt.

Fjármagnsgjöld samanstanda af vaxtakostnaði af lántökum, bakfærslu núvirðingar skuldbindinga, gengistapi af erlendum gjaldmiðlum, tapi af afleiðusamningum og virðisrýrnun fjáreigna. Lántökukostnaður er færður í rekstrarreikning miðað við virka vexti.

Hagnaður eða tap vegna gengisbreytinga erlendra gjaldmiðla er fært nettó.

l) **Tekjuskattur**

Tekjuskattur á afkomu tímabilsins samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema þegar hann tengist liðum sem eru færðir beint á eigið fé eða liðum færðum meðal annarra tekna og gjalda færðra á eigið fé.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörssdegi, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Frestaður tekjuskattur er færður vegna tímabundinna mismuna á bókfærðu verði eigna og skulda í ársreikningnum annars vegar og skattverði þeirra hins vegar. Útreikningur á frestuðum skatti byggir á því skatthlutfalli sem vænst er að verði í gildi þegar tímabundnir mismunir koma til með að snúast við, miðað við gildandi lög á uppgjörssdegi.

Skatteign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að skattskyldur hagnaður verði til ráðstöfunar í framtíðinni sem unnt verður að nýta eignina á móti. Skatteign er metin á hverjum uppgjörssdegi og lækkuð að því marki sem talið er líklegt að hún nýtist ekki.

Skýringar, frh.:

---

32. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

m) *Leigusamningar*

Samstæðan tók IFRS 16 upp með því að beita aðferð uppsafnaðra áhrifa og því hefur samanburðarfjárhæðum vegna ársins 2018 ekki verið breytt og þær áfram settar fram eins og þær voru birtar áður samkvæmt IAS 17 og IFRIC 4. Nánar er fjallað um reikningsskilaaðferðir samkvæmt IAS 17 og IFRIC 4 annars staðar í skýringum.

Reikningsskilaaðferðir frá 1. janúar 2019

Við upphaf samnings leggur samstæðan mat á það hvort samningur eða hluti hans feli í sér leigusamning. Samningur er leigusamningur að hluta eða heild ef hann felur í sér rétt til yfiráða tiltekinnar eignar á tilteknu tímabili í skiptum fyrir endurgjald. Við mat á því hvort leigusamningur felur í sér yfiráð tiltekinnar eignar notar samstæðan skilgreiningu leigusamnings í IFRS 16. Þessi aðferð er notuð á samninga sem gerðir voru 2019.

Samstæðan sem leigutaki

Við upphaf eða breytingu á samningi sem felur í sér leiguhluta úthlutar samstæðan endurgjaldinu á sérhvern leiguhluta á grundvelli sjálfstæðs verðs hvers hlutar fyrir sig. Fyrir leigusamninga um fasteignir hefur samstæðan hins vegar kosið að aðgreina ekki leiguhluta frá öðrum hlutum samningsins og færir þá sem einn leigusamning.

Samstæðan færir leigueign og leiguskuld við upphaf leigusamnings. Leigueignin er upphaflega færð á kostnaðarverði, sem er upphafleg fjárhæð leiguskuldarinnar að teknu tilliti til leigugreiðslna sem hafa fallið til fyrir eða á upphafsdegi samningsins, beins kostnaðar við öflun leigueignarinnar og áætlaðs kostnaðar við að taka niður og fjarlægja eignina, eða til þess að færa eignina eða umhverfi hennar í samt horf að loknum leigusamningi, og að frádregnum leiguilvilnunum sem samstæðan hefur fengið.

Leigueignin er afskrifuð línulega frá upphafi til loka leigusamningsins, nema þegar eignarhald flyst yfir til samstæðunnar í lok leigutímabilsins eða ef kostnaðarverð leigueignarinnar endurspeglar að samstæðan muni nýta sér kauprétt í lok leigutímabilsins. Í þeim tilfellum er leigueignin afskrifuð á nýtingartíma eignarinnar, sem er ávarðaður með sömu aðferð og notuð er fyrir aðra fastafjármuni samstæðunnar. Jafnframt er virði leigueignar lækkað reglubundið um sem nemur virðisrýrnun hennar, ef einhver er, og leiðrétt vegna endurmats leiguskuldarinnar.

Leiguskuld er upphaflega færð við núvirði ógreiddra leigugreiðslna á upphafsdegi leigusamningsins. Greiðslurnar eru núvirtar með því að nota innbyggða vexti leigusamningsins, séu þeir tiltækir, en annars notar samstæðan þá vexti sem hún fær af nýju lánsfé. Að jafnaði notar samstæðan vexti á nýju lánsfé til núvirðingar.

Samstæðan ákvarðar vexti af nýju lánsfé með því að sækja vaxtaupplýsingar vegna ólíkra fjármögnunarleiða og gerir tilteknar aðlaganir til að endurspegla skilmála leigusamningsins og eiginleika eignarinnar sem er leigð.

Skýringar, frh.:

---

32. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

m) *Leigusamningar, frh.:*

Leigugreiðslur sem eru innfaldar í ákvörðun fjárhæðar leiguskuldar geta falið í sér eftirfarandi:

- Fastar greiðslur, þar með taldar leigugreiðslur sem eru samkvæmt eðli sínu fastar;
- Breytilegar leigugreiðslur tengdar vöxtum eða vísitölu, upphaflega áætlaðar miðað við vexti eða vísitölu á upphafsdegi;
- Fjárhæðir sem gert er ráð fyrir að þurfi að greiða samkvæmt hrakvirðistryggingu; og
- Kaupverð samkvæmt kaupréttarákvæði í leigusamningi þegar samstæðan telur nokkuð víst að hún muni nýta kaupréttinn, leigugreiðslur á valkvæðum framlengingartímabilum ef samstæðan er nokkuð viss um að hún muni nýta framlengingarheimildir og greiðslur vegna uppsagnar leigusamnings fyrir lok leigutímans, nema samstæðan sé nokkuð viss um að nýta ekki uppsagnarheimildir.

Leiguskuldin er færð á afskrifuðu kostnaðarverði með því að nota aðferð virkra vaxta. Hún er endurmetin þegar breyting verður á framtíðarleigugreiðslum vegna breytinga á vísitölu eða vöxtum, ef breyting verður á mati samstæðunnar á fjárhæð sem hún væntir að verði greidd samkvæmt hrakvirðistryggingu ef við á, ef samstæðan breytir mati sínu á því hvort hún muni nýta kaupréttarákvæði, heimildir til framlengingar eða uppsagnar leigusamnings eða þegar breyting verður á fjárhæð leigugreiðslu sem er í eðli sínu föst.

Samstæðan kys að færa ekki leigueignir og leiguskuldir vegna leigusamninga um lágvirðiseignir og skammtímaleigusamninga, þar á meðal um tölvubúnað. Samstæðan gjaldfærir leigugreiðslur vegna þessara leigusamninga línulega á leigutíma.

Reikningsskilaaðferðir fyrir 1. janúar 2019

Vegna samninga sem gerðir voru fyrir 1. janúar 2019 ákvarðaði samstæðan hvort þeir teldust fjármögnunarleigusamningar eða rekstrarleigusamningar samkvæmt IAS 17.

Leigusamningar, sem eru efnislega þannig að nánast öll áhætta og ávinningur sem fylgja eignarhaldi á leigueignum færast til samstæðunnar, voru flokkaðir sem fjármögnunarleigusamningar. Við upphaflega skráningu voru leigueignirnar færðar á hvoru sem lægra reynist af gangvirði eða núvirði lámarksleigugreiðslna.

Aðrir leigusamningar eru rekstrarleigusamningar og voru hinar leigðu eignir ekki færðar til eignar. Leigusamningar samstæðunnar flokkuðust allir sem rekstrarleigusamningar.

n) *Hagnaður á hlut*

Í ársreikningnum er sýndur grunnhagnaður á hlut og þynntur hagnaður á hlut fyrir almenna hluti í félaginu. Grunnhagnaður á hlut er reiknaður sem hlutfall afkomu, sem ráðstafað er til almennra hluthafa í félaginu, og vegins meðalfjölda útistandandi almennra hluta á árinu. Þynntur hagnaður á hlut er jafn grunnhagnaði þar sem fyrirtækið hefur ekki gert kaupréttarsamninga eða gefið út breytanleg skuldabréf.

Skýringar, frh.:

---

32. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

o) **Starfsþáttayfirlit**

Rekstrarstarfsþáttur er hluti samstæðunnar sem fæst við viðskipti og er fær um að afla tekna og stofna til gjalda, að meðtöldum tekjum og gjöldum vegna viðskipta við aðra hluta samstæðunnar. Afkoma allra starfsþátta samstæðunnar er reglulega yfirfarin af forstjóra til að ákvarða hvernig eignum hennar er skipt á starfsþætti og til að meta frammistöðu þeirra.

Viðskipti milli starfsþátta eru verðlögð eins og um óskylda aðila væri að ræða.

Rekstrarafkoma starfsþátta, eignir og skuldir þeirra samanstanda af liðum sem tengja má beint við hvern starfsþátt, auk þeirra liða sem hægt er að skipta skynsamlega niður á starfsþætti. Liðir sem ekki eru flokkaðir með einstökum starfsþáttum eru aðallega fjárfestingar og tengdar tekjur, lántökur og tengdur kostnaður, sameiginlegar eignir og tengdur kostnaður, auk frestaðs tekjuskatts.

Fjárfestingar starfsþátta eru kaup á rekstrarfjármunum.

p) **Nýir reikningsskilastaðlar og túlkunir á þeim sem hafa ekki verið innleiddir**

Nokkrir nýir alþjóðlegir reikningsskilastaðlar gilda um fjárhagsár sem hefjast 1. janúar 2019 eða síðar og er heimilt er að beita fyrir gildistöku þeirra. Samstæðan hefur hins vegar ekki innleitt nýja eða breytta reikningsskilastaðla fyrir gildistíma við gerð þessara reikningsskila.

Ekki er búist við að eftirfarandi breytingar á stöðlum og túlkunum muni hafa veruleg áhrif á reikningsskil samstæðunnar.

- Breytingar á tilvísunum til hugtakaramma alþjóðlegra reikningsskilastaðla.
- Skilgreiningu á fyrirtæki (breyting á IFRS 3).
- Skilgreining á mikilvægi (breytingar á IAS 1 og IAS 8).
- IFRS 17 Vátryggingasamningar.

Yfirlýsing um stjórnarhætti

Inngangur

Meginstarfsemi Rarik, móðurfélagsins, er rekstur dreifiveitu sem starfar skv. lögum nr. 65 frá 2003 og nær dreifiveitusvæðið til meginhluta landsins utan höfuðborgarsvæðisins, Vestfjarða og Reykjaness. Auk þess rekur Rarik fimm hitaveitur, jarðvarmaveitur í Búðardal, Blönduósi, Skagaströnd og Siglufirði og fjarvarmaveitur á Seyðisfirði og Höfn í Hornafirði.

Framleiðsla og sala rafmagns er í höndum dótturfélagsins Orkusölunnar ehf. auk þróunar og uppbyggingar orkukerfa innanlands. Rarik Orkuþróun ehf. hefur umsjón með einu erlendu verkefni og Ljós- og gagnaleiðari ehf. hefur umsjón með ljósleiðurum sem lagðir hafa verið með jarðstrengjum. Dótturfélögin eru alfarið í eigu Rarik.

Stjórnarhættir

Stjórn Rarik leitast við að viðhalda góðum stjórnarháttum og fylgja „Leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja“ sem Viðskiptaráð Íslands, Nasdaq OMX Iceland og Samtök atvinnulífsins gáfu út og tóku gildi 1. júní 2015. Stjórn setur sér starfsreglur, þar sem valdsvið hennar er skilgreint og verksvið gagnvart forstjóra. Núgildandi starfsreglur stjórnar voru staðfestar af stjórn þann 28. febrúar 2019. Starfsreglur stjórnar eru aðgengilegar á heimasíðu Rarik.

Áhættustýring og innra eftirlit

Hlutverk stjórnar samkvæmt starfsreglum er að setja markmið varðandi áhættu í starfsemi, ákveða mörk áhættutöku og byggja upp eftirlit með áhættum í rekstrinum, auk þess að fylgja eftir settum markmiðum. Áhættustefna Rarik var síðast endurskoðuð í ágúst 2019.

Innra eftirlit Rarik felur í sér skilgreiningu á rekstri, stjórnun og hlutverki fyrirtækisins, markmiðasetningu, upplýsingasöfnun og yfirferð þeirra upplýsinga sem verða til í kerfum fyrirtækisins um starfsemi þess, verklag og árangur samkvæmt settum markmiðum. Brugðist er við frávikum og fengin reynsla er nýtt í þróun og endurskilgreiningu starfseminnar. Stjórn félagsins ákvað að innri endurskoðun fyrir árin 2015 til 2019 yrði boðin út og var samið við Deloitte um að annast hana.

Afkomumarkmið Rarik eru sett af stjórn fyrirtækisins. Mánaðarlega fer stjórn yfir rekstraryfirlit og stöðu í fjárfestingum, þar sem frávik frá áætlunum eru yfirfarin og skýrð. Framkvæmdaráð fundar að jafnaði vikulega en hlutverk þess er m.a. að fara yfir rekstur fyrirtækisins, fjárhagsáætlanir, uppgjör og stöðu fjárfestinga. Svæðisráð eru starfandi á hverju rekstrarsvæði og er því ætlað að samræma og samhæfa starfsemi innan svæðisins með heildarhagsmunum RARIK að leiðarljósi. Þannig er svæðisráðinu ætlað hafa eftirlit með niðurstöðu þeirra verkefna sem unnin hafa verið og bera saman við áætlun.

Í handbók fyrirtækisins, sem er aðgengileg á innri vef þess, eru margvíslegar verklagsreglur til að tryggja gott eftirlit með rekstrarkostnaði. Sömuleiðis eru umfangsmiklar verklagsreglur um tekjuskráningu, m.a. með ferilskráningu mæla og afstemmingu sölukerfis og bókhalds. Þá eru ýmsar verklagsreglur þar sem kveðið er á um hvernig þeir, sem eru fjárhagslega ábyrgir fyrir þeim verkum sem unnið er að, sinni reglubundinni skráningu og eftirliti með kostnaði verkanna og beri ábyrgð á skilum þeirra til uppgjörs. Í skýringu nr. 27 í ársreikningi er jafnframt gerð grein fyrir áhættustýringu Rarik vegna fjármálagerna.

Stjórnskipulag

Stjórnskipulag Rarik samanstendur af stjórn móðurfélags, stjórnnum þriggja dótturfélaga og framkvæmdaráði móðurfélagsins. Starfsemi Rarik er skipt í fjögur svið auk skrifstofu forstjóra en þau eru Fjármálasvið, Framkvæmdasvið, Rekstrarsvið og Tæknisvið. Þá hefur stjórn kosið Endurskoðunarnefnd en fer sjálf með hlutverk Starfskjaranefndar.

Yfirlýsing um stjórnarhætti, frh.:

Stjórn

Stjórn Rarik sinnir stefnumótun, eftirliti og töku meiriháttar ákvarðana í rekstri félagsins í samræmi við lagareglur sem gilda um stjórn félagsins. Stjórnin staðfestir rekstrar- og fjárfestingaáætlanir, fer með málefni félagsins og annast stjórnskipulag rekstrar þess og að starfsemi sé jafnan í réttu og góðu horfi.

Í stjórn Rarik eru fimm eftirtaldir aðalmenn, allir kosnir á aðalfundi:

Birkir Jón Jónsson, Baugakór 13, Kópavogi, formaður stjórnar, fyrst kosinn í stjórn Rarik ohf. árið 2014.

Arndís Soffía Sigurðardóttir, Smáratúni, Hvolsvelli, varaformaður stjórnar, fyrst kosin í stjórn Rarik ohf. árið 2018.

Valgerður Gunnarsdóttir, Hrístateigi 2, Húsavík, ritari stjórnar, fyrst kosin í stjórn Rarik ohf. árið 2018.

Álfheiður Eymarsdóttir, Hjarðarholti 13, Selfossi, meðstjórnandi, fyrst kosin í stjórn Rarik ohf. árið 2017.

Kristján L. Möller, Laugarvegi 25, Siglufirði meðstjórnandi, fyrst kosinn í stjórn Rarik ohf. árið 2018.

Stjórn Rarik ohf. hélt 12 fundi á árinu 2019.

Framkvæmdaráð og dótturfélög

Tryggvi Þór Haraldsson er forstjóri Rarik, situr í Framkvæmdaráði Rarik og er formaður stjórna þriggja dótturfélaga Rarik: Orkusölunnar ehf., Rarik Orkuþróunar ehf. og Ljós- og gagnaleiðara ehf.

Pétur Einir Þórðarson er aðstoðarforstjóri og situr í Framkvæmdaráði Rarik.

Helga Jóhannsdóttir er framkvæmdastjóri Rekstrarsviðs og situr í Framkvæmdaráði Rarik.

Ólafur Hilmar Sverrisson er framkvæmdastjóri Fjármálasviðs og situr í Framkvæmdaráði Rarik.

Ómar Imsland er framkvæmdastjóri Framkvæmdasviðs og situr í Framkvæmdaráði Rarik.

Tryggvi Ásgrímsson er framkvæmdastjóri Tæknisviðs og situr í Framkvæmdaráði Rarik.

Magnús Kristjánsson er framkvæmdastjóri Orkusölunnar, sem er dótturfélag Rarik.

Í dótturfélagunum Rarik Orkuþróun ehf. og Ljós- og gagnaleiðara ehf. er ekki starfandi sérstakur framkvæmdastjóri.

Endurskoðunarnefnd

Endurskoðunarnefnd Rarik var skipuð þann 28. maí 2019 og í henni sitja:

Sigurður Þórðarson, endurskoðandi, formaður,

Valgerður Gunnarsdóttir, ritari stjórnar Rarik og

Kristján L. Möller, stjórnarmaður í stjórn Rarik.

Endurskoðunarnefnd Rarik hefur sett sér starfsreglur sem samþykktar eru af stjórn Rarik. Nefndin starfar í samræmi við ákvæði laga um ársreikninga, lög nr. 3/2006. Nefndin hélt 7 fundi á árinu 2019. Auk þess átti nefndin fundi með stjórn Rarik og stjórn Orkusölunnar.

Endurskoðunarnefnd skal leggja tillögur sínar fyrir stjórn Rarik og upplýsir stjórn um störf sín að minnsta kosti tvisvar á ári.

Starfskjaranefnd

Stjórn Rarik fer með hlutverk starfskjaranefndar. Starfskjarastefna er kynnt á aðalfundum félagsins.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Inngangur

Meðfylgjandi er yfirlit yfir ófjárhagslega upplýsingagjöf RARIK ohf. til samræmis við 66. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga. Í yfirlitinu eru upplýsingar um viðskiptalíkan félagsins og stefnur þess í einstökum málaflokkum, ásamt lýsingu á megináhættum og ófjárhagslegum lykilmælikvörðum í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál. Einnig um stefnu félagsins í mannréttindamálum og hvernig félagið spornar við spillingar- og mútumálum. Tekið er mið af leiðbeiningum Evrópusambandsins við framsetningu yfirlitsins.

Um RARIK ohf.

Tilgangur félagsins er að framleiða, dreifa og eiga viðskipti með raforku og varmaorku í samræmi við ákvæði raforkulaga nr. 65/2003 og orkulaga nr. 58/1967 vegna hitaveitna, hvort heldur er í heildsölu eða smásölu, ásamt hverri þeirri starfsemi annarri sem nýtt getur rannsóknir, þekkingu eða búnað félagsins, sbr. lög nr. 25/2006 og 3. grein samþykktu fyrir RARIK.

Meginþungi starfseminnar felst í dreifingu raforku um eigið dreifikerfi til viðskiptavina, en auk þess rekur fyrirtækið jarðvarmaveitur í Búðardal, á Blönduósi og Skagaströnd og á Siglufirði ásamt rafkyntum fjarvarmaveitum á Seyðisfirði og á Höfn í Hornafirði.

Með tilkomu nýrra orkulaga var stofnað sérstakt dótturfélag, Orkusalan ehf., um framleiðslu og sölu raforku á vegum fyrirtækisins. Orkusalan ehf. tók til starfa í ársbyrjun 2007 og starfrækir fimm virkjanir:

Grímsár-, Lagarfoss-, Rjúkanda-, Skeiðsfoss- og Smyrlabjargaárvirkjun. Þróun og uppbygging orkukerfa er hjá öðru dótturfélagi; RARIK orkuþróun ehf. (stofnað 2008) og þriðja dótturfélagið Ljós- og gagnaleiðari ehf. (stofnað 2009) hefur umsjón með ljósleiðurum sem lagðir hafa verið með jarðstrengjum.

Eignarhald og rekstrarform

RARIK samstæðan er eign ríkisins og rekið sem fjárhagslega sjálfstætt opinbert hlutafélag. Fjármálaráðherra fer með eignarhlut í félaginu fyrir hönd ríkisins.

Rekstrarumhverfi

RARIK hefur einkaleyfi á sölu raforkudreifingar á Íslandi að undanskildu höfuðborgarsvæðinu, Akureyri, Suðurnesjum, Vestmannaeyjum, Árborg, Reyðarfirði og Vestfjörðum.

Lagaumhverfi

Helstu lög sem gilda um starfsemi RARIK eru raforkulög nr. 65/2003, orkulög nr. 58/1967 og lög um hlutafélög nr. 2/1995, með áorðnum breytingum.

Tekjumörk dreifiveitna

Gjaldskrá RARIK, tekjur og rekstrarkostnaður eru undir eftirliti Orkustofnunar sem úthlutar tekjumörkum – heimiluðum tekjum (sbr. raforkulög nr. 65/2003). Tekjumörk eru hámark leyfilegra árlegra tekna flutningsfyrirtækis og dreifiveitna til að mæta kostnaði og eru sett til fimm ára en uppfærð árlega.

HLUTVERK OG STEFNA

Hlutverk og kjarnastarfsemi

RARIK veitir heimilum og fyrirtækjum veitupjónustu á sviði raforku og hitaveitu sem er ein forsenda búsetu og lífsgæða á starfssvæði félagsins.

Stefna

Stefnt er að því að styrkja þjónustunet félagsins þar sem áhersla er á áreiðanlegt dreifikerfi og öflugar starfsstöðvar sem geta veitt víðtæka þjónustu. Félagið er opið fyrir tækifærum til vaxtar og þróunar sem falla að kjarnastarfsemi þess og/eða geta skapað aukna hagkvæmni.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

HLUTVERK OG STEFNA, frh.:

Megináherslur

Stefna RARIK byggist á tilteknum grunnstoðum sem móta megináherslur í rekstri og þróun félagsins til þess að standa við hlutverk og meginmarkmið í bráð og lengd:

- **Hagkvæmur rekstur** sem miðar að því að hámarka nýtingu á eignum, mannauði og aðföngum, tryggja sveigjanleika til þess að takast á við álagspunkta ásamt samræmi og gegnsæi í rekstri og þjónustu með samfélagslega ábyrgð að leiðarljósi.
- **Skilvirk og örugg þjónusta** sem einkennist af einsleitu þjónustuviðmóti ásamt góðri svörun og eftirfylgni þar sem hagkvæmni, gæði og öryggi er í fyrirrúmi.
- **Fyrirmynd** í framsæknum lausnum í tækni og umhverfismálum ásamt góðu samstarfi við fræðasamfélög á starfssviði félagsins.
- **Eftirsóknarverður vinnustaður** þar sem jafnrétti er tryggt og hæfileikar starfsmanna nýtast að fullu í fjölskylduvænu og hvetjandi vinnuumhverfi.

Stjórnskipulag RARIK ohf. nær til allrar starfsemi fyrirtækisins og byggist á forsendum samstæðuskipulags. Aðalfundur kys fimm menn í stjórn og tvo til vara. Forstjóri hefur á hendi daglega stjórn RARIK samstæðunnar í umboði stjórnar.

Skilgreindar meginreglur og meginviðfangsefni samfélagslegrar ábyrgðar fyrirtækisins eins og hún hefur verið skilgreind í Handbók RARIK styðja við siðareglur fyrirtækisins, auk þess sem að RARIK hefur mótaða stefnu í einstökum málaflokkum.

Markmiðasetning fyrirtækisins

Markmið fyrirtækisins eru bæði fjárhagsleg, sem og tengd gæðum þjónustunnar. Stjórn RARIK setur fyrirtækinu fjárhagsleg markmið sem fram koma í áætlanagerð RARIK, auk þess að samþykkja rekstrarátætlun og fjárfestingaáætlun hvers árs. Fyrirtækið er jafnframt háð ákvæðum eftirlitsaðila um þjónustu og frammistöðu og hefur sett sér markmið um kennistærðir raforku og um spennugæði til samræmis við ákvæði þar um, sem og um orkumæla í notkun.

Umhverfismál

RARIK ohf. hefur samþykka umhverfisstefnu. Varúð skal sýnd í allri umgengni þegar gengið er til verka og þess gætt að valda ekki spjöllum á náttúru landsins, mannvirkjum og sögulegum minjum. Stefna RARIK í umhverfismálum kveður auk þess m.a. á um að verndun umhverfisins skuli ávallt höfð í fyrirrúmi við hönnun og mat á framkvæmdum og þjónustu á vegum fyrirtækisins og að hönnun og framkvæmdir skulu miða að því að valda sem minnstri röskun á umhverfinu og lífríki þess.

Mengunarslys í starfsemi RARIK 2019

Þrjú atvik voru skráð á árinu þar sem olía fór af búnaði: þegar spennar sprungu við spennusetningu, þegar olía á varaafstöð lak af birgðatanki og þegar færanleg varaafstöð í eigu RARIK lenti utanvegar í flutningi milli svæða. Í öllum tilvikum var unnið að málum í samráði við viðkomandi Heilbrigðiseftirlit og olíu fargað af þar til bærum aðilum. Ekki urðu slys á fólki í þessum óhöppum.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Umhverfismál, frh.:

Kolefnislosun og kolefnishlutleysi

RARIK keypti rúmlega 943 þúsund lítra af jarðefnaeldsneyti á árinu 2019, sem er rúmlega 200 þúsund lítrum meira en árið 2018. Kolefnislosun vegna þessa þáttar fór því úr 1.950 tonnum 2018 í 2.490 tonn árið 2019. Aukningin skýrist fyrst og fremst af aukinni keyrslu varaafis í lok ársins vegna óveðurs og bilana í flutningskerfi raforku. Nánari upplýsingar um olíunotkun, losun og óveðrið eru birtar í ársskýrslu félagsins fyrir árið 2019. RARIK hefur sett sér stefnu um kolefnishlutleysi árið 2040 og unnið verður að aðgerðaráætlun um kolefnishlutleysi árið 2020.

Starfsmannatengd mál

RARIK er með samþykktu starfsmannastefnu og jafnréttisstefnu. Öryggi almennings, umhverfis, þjónustu og starfsmanna skal vera lykilatriði við alla ákvarðanatöku. Starfsmenn RARIK eru grunnstoð fyrirtækisins og gagnkvæm virðing og samvinna leggur bæði grunninn að árangursríku samstarfi þeirra og farsælli úrlausn verkefna. Ábyrgð á eigin verkum og fagleg vinnubrögð eru í fyrirrúmi auk þess sem öryggis skal gætt í öllum störfum. Ekki skal veittur afsláttur af öryggisreglum vegna eigin vinnu, vinnu samstarfsmanna eða samstarfsaðila. Starfsmenn skulu leitast við að vanda sig bæði til orða og athafna og gæta þess að samskipti einkennist af heiðarleika, umburðarlyndi og gagnkvæmri virðingu. Hvers konar einelti og mismunun er okkur ekki samboðin og verður ekki liðið.

Á árinu var gerð viðhorfskönnun meðal starfsmanna RARIK til vinnuumhverfis, hvað vel er gert og hvað megi betur fara. Nánari upplýsingar um könnunina og helstu niðurstöður hennar, sem og um starfsmannamál almennt og kynjahlutfall eru birtar í ársskýrslu félagsins fyrir árið 2019.

Öryggisstjórnun raforkuvirkja – öryggi mannvirkja, starfsmanna, almennings og umhverfis

Öryggisstjórnun raforkuvirkja er skv. lögum nr. 146/1996 og reglugerð um raforkuvirki nr. 678/2009 með áorðnum breytingum ásamt verklags- og skoðunarreglum Mannvirkjastofnunar um öryggi raforkuvirkja. Öryggisstjórnun RARIK var staðfest af Löggildingarstofu (nú Mannvirkjastofnun) 8. desember 2000 og öryggiskerfi RARIK er reglulega tekið út af skoðunarstofu skv. ákvæðum laga þar um, auk innri úttekta. Nánari upplýsingar um öryggismál á árinu 2019 eru birtar í ársskýrslu félagsins fyrir árið 2019.

Starfsmannastefna

Það er stefna RARIK að fyllsta jafnréttis sé ávallt gætt í starfsemi fyrirtækisins, óháð kyni. RARIK hámarkar mannauð sinn með því að tryggja að allir starfsmenn njóta sömu tækifæra og kjara óháð kynferði og að allir starfsmenn séu metnir af eigin verðleikum. RARIK leggur áherslu á að starfsfólk fyrirtækisins virði jafnréttissjónarmið í hvívetna og komi fram við hvert annað af virðingu. Hvers konar mismunun á forsendum kynferðis er í andstöðu við jafnréttisstefnu RARIK. Unnið er að jafnlaunavottun og stefnt að vottun á vordögum 2020.

Önnur samfélagsleg mál

Áreiðanleiki veitumæla – öryggi viðskiptahátta og hagsmunir neytenda

Mælifræðilegt eftirlit með orkumælum er skv. lögum nr. 91/2006 um mælingar, mæligrunna og vigtarmenn og reglugerðum 1061/2008 og 1062/2008. Innra eftirlit með veitumælum nær til innkaupa, skráningu, eftirlits og upplýsingaskyldu um veitumæla skv. ákvæðum reglugerða og reglum Neytendastofu þar að lútandi. Kerfið var tekið út og staðfest af Neytendastofu 1. júní 2011 og er reglulega tekið út af skoðunarstofu skv. ákvæðum laga þar um.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Samfélagsleg mál, frh.:

Kvartanir viðskiptavina

Viðskiptavinir geta komið kvörtunum um t.d. spennugæði á framfæri á heimasíðu fyrirtækisins. Kvörtun er álit viðskiptavinar á þjónustu og vörum fyrirtækisins þess eðlis að þær uppfylli ekki umsamdar kröfur og getur falið í sér bótakröfu á hendur fyrirtækinu. Er viðskiptavinum tryggður réttur til úrvinnslu kvartana í reglugerð nr. 1048/2004 og hefur Orkustofnun eftirlit með framkvæmd þeirrar úrvinnslu, ásamt því að vera úrskurðaraðili í ágreiningsmálum.

Raforkugæði – afhendingaröryggi og spennugæði

Tekið er á afhendingaröryggi og spennugæðum hjá dreifiveitum í núverandi raforkulögum og í reglugerð nr. 1048/2004 um gæði raforku og afhendingaröryggi. Innra eftirlit með raforkugæðum nær til skráningar, gagnaöflunar og upplýsingaskyldu um afhendingar- og spennugæði raforku skv. 28. grein laga nr. 65/2003 og reglugerð nr. 1048/2004, ásamt ákvæðum Orkustofnunar þar að lútandi. Hefur Orkustofnun eftirlit með framkvæmd innra eftirlits og afhendingargæðum. RARIK gerir eftirlitsaðila árlega grein fyrir afhendingargæðum síðasta árs. Stjórnun raforkugæða RARIK hefur verið viðurkennd af Orkustofnun og er reglulega tekin út af skoðunarstofu skv. ákvæðum laga þar um.

Nánari upplýsingar um truflanir í dreifikerfinu á árinu 2019, skerðingar til notenda og stuðla um afhendingargæði eru birtar í ársskýrslu félagsins fyrir árið 2019.

Upplýsingaöryggi – réttar og tiltækar upplýsingar

Markmið RARIK í upplýsingaöryggi er að tryggja örugga afhendingu á orku til viðskiptavina og tryggja eftir því sem við á að upplýsingar séu réttar, tiltækar og að trúnaðar sé gætt. Stjórnkerfi upplýsingaöryggis byggist á leiðbeinandi tilmælum FME og ISO 27001 staðlinum. FME staðfesti 21. ágúst 2014 að RARIK uppfyllti leiðbeiningar þeirra varðandi úttektir á upplýsingakerfum. Nánari upplýsingar um upplýsingatækni og -öryggi eru birtar í ársskýrslu félagsins fyrir árið 2019.

Mannréttindamál

Mannréttindi skulu ávallt vera í fyrirrúmi og hvers konar ójöfnuður eða mismunun verður ekki liðin í starfsemi fyrirtækisins, hvort sem er inn á við eða út á við.

Aðgengismál

Í vefstefnu RARIK er lögð áhersla á að mæta þörfum viðskiptavina með áherslu á gott aðgengi að lykilverkefnum og upplýsingum sem þeir þurfa að nálgast á vefnum. Markmiðið er að viðskiptavinir geti afgreitt sig sem mest sjálfir. Ytri vefur RARIK tekur mið af kröfum alþjóðlegra aðgengisstaðla til að stuðla að jöfnu aðgengi allra hópa í samfélaginu. Unnið hefur verið að því að bæta aðgengismál vefsins hjá RARIK og er sú vinna langt komin. Aðgengi fatlaðra og hreyfihamlaðra að starfsstöðvum RARIK er misjafnt eftir aldri þeirra bygginga sem starfsemi er rekin í. Unnið er að greinargerð um stöðu aðgengismála við helstu starfsstöðvar fyrirtækisins.

Persónuvernd

Markmið persónuverndarstefnu RARIK er að tryggja að meðhöndlun RARIK á persónuupplýsingum sé í samræmi við grundvallarsjónarmið og reglur um persónuvernd og friðhelgi einkalífs, sbr. m.a. ákvæði laga nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga. Fyrirtækið hefur á að skipa sérhæfðum starfsmönnum sem fylgja því eftir að gögn séu örugglega varin og komist ekki í hendur annarra en þeirra sem þurfa að vinna með þau. RARIK heyrir undir ákvæði laga um opinber skjalasöfn nr. 77/2014 og hefur því skilaskyldu gagnvart þjóðskjalasafni.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Spillingar og mútumál

RARIK gegnir mikilvægu þjónustuhlutverki og leggur áherslu á heiðarleika og ábyrgð í allri starfsemi sinni gagnvart viðskiptavinum og samfélaginu sem fyrirtækið starfar í. Þjónusta fyrirtækisins skal grundvallast á trausti og fagmennsku og einkennast af öryggi, vönduðum vinnubrögðum, sanngirni og heilindum í öllum samskiptum. Opinber birting skal byggja á réttum og skýrum upplýsingum til viðskiptavina um þjónustu fyrirtækisins, um leið og tryggð er greið og rekjanleg leið til að afgreiða fyrirspurnir og ábendingar um það sem betur má fara og fulls trúnaðar gætt um viðskiptahagsmunum. Gerð er krafa um heilbrigða viðskiptahætti, löghlýðni og virðingu fyrir umhverfinu, bæði í öllu starfi innan fyrirtækisins og gagnvart samstarfsaðilum. Starfsmenn og stjórn RARIK forðast persónulega hagsmunaárekstra og ber að vekja athygli á því af fyrra bragði ef afgreiðsla mála á þeirra borði varða þeirra eigin hagsmunum. Ólögmat og/eða ótilhlýðileg háttsemi er ekki liðin. Starfsmenn RARIK skulu leita samþykkis fyrirtækisins hyggist þeir taka að sér aðra launaða vinnu, taka þátt í atvinnurekstri eða sitja í stjórn fyrirtækis, samtaka eða sveitarfélags.

Innra eftirlit

Virkt innra eftirlit er samvinnað í alla starfsemi hjá RARIK og fyrir öll helstu verk eru gerðar verklýsingar og unnið samkvæmt Handbók fyrirtækisins. Öflugt samþykktarkerfi er til staðar hjá RARIK og allir reikningar sem berast þurfa að vera samþykktir af tveimur til þremur aðilum áður en þeir eru bókaðir og greiddir. Hjá RARIK starfar Endurskoðunarnefnd og RARIK hefur auk þess ráðið sérfræðinga í innri endurskoðun til að taka út innra eftirlit félagsins. Öflugt eftirlit er með aðgangsheimildum að upplýsingakerfum hjá RARIK og er fyrirtækið með upplýsingaöryggisstjóra sem rýnir í aðgangsheimildir reglulega.

Endurskoðunarnefnd

Samkvæmt starfsreglum Endurskoðunarnefndar RARIK, frá 27. júní 2013, hefur nefndin m.a. eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila, sem og eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits RARIK, innri endurskoðun og áhættustýringu. Nefndin veitir Ríkisendurskoðun umsögn um val á endurskoðunarfyrirtæki. Hún hefur jafnframt eftirlit með endurskoðun ársreikninga og samstæðureiknings RARIK, auk þess að meta óhæði endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtækis. Nefndin fundar reglulega og upplýsir stjórn RARIK a.m.k. tvisvar á ári um störf sín og skilar til stjórnar árlegri skýrslu, þar sem m.a. er fjallað um hugsanlega veikleika í innra eftirliti í vinnuferli við gerð reikningsskila.